

Årsrapport for 2023

Folkehelseinstituttet
Årsrapport 2023

Utgitt av Folkehelseinstituttet

15. mars 2024

Tittel:

Folkehelseinstituttet
Årsrapport 2023

Bestilling:

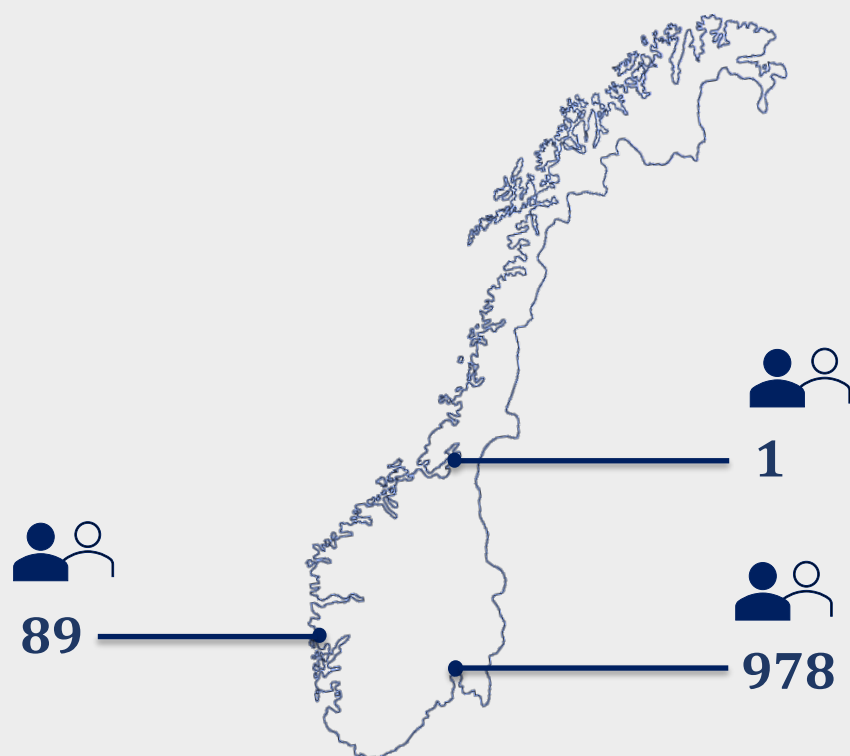
Rapporten kan lastes ned som PDF
på Folkehelseinstituttets nettsider: www.fhi.no

Illustrasjonsbilder:

- Shutterstock.com: (bilde 1: Rawpixel.com, bilde 3: IVASHstudio, bilde 4: Uskarp, bilde 6: blvdone, bilde 7: didesign021, bilde 8: Evgeniy Kalinovskiy), (bilde 9: Bjoern Wylezich, bilde 10: sittipong, bilde 11: ESB Professional og bilde 12: Peter Cripps)
- Folkehelseinstituttet: (bilde 2)

Innhold

Del I. Leders beretning	5
Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	6
Virksomheten og samfunnsoppdraget	6
Ledelse og organisering	7
Presentasjon av utvalgte hovedtall	9
Del III. Årets aktiviteter og resultater	12
Samlet vurdering av måloppnåelse	12
Årets aktiviteter og resultater per hovedmål	13
Andre føringer	27
Ressursbruk	28
Del IV. Styring og kontroll i virksomheten	32
Del V. Vurdering av framtidutsikter	35
Del VI. Årsregnskap	37
Vedlegg 1	64
Spesielle oppdrag i tildelingsbrevet	64
Øremerkede tildelinger og føringer	73
Budsjett- og belastningsfullmakter	73

Total utgiftsbevilgning
3,5 mrd. kr

Innvilgede forskningssøknader
22 (18,6 %)

Nasjonale helseregistre
10

Henvendelser til vaktfunksjoner
56 591

Vitenskapelige publikasjoner
819

Utleveringer fra biobanken
6 554

Del I. Leders beretning

Første halvdel av 2023 var preget av nedbemanning og tiltak for å redusere kostnader ved Folkehelseinstituttet (FHI). I juni 2023 kom oppdrag om å planlegge for endringer som følge av gjennomgangen av helseforvaltningen. FHI har prioritert gjennomføring av omstillingsprosessene høyt, parallelt med å levere løpende på driftsoppgaver og lovpålagte oppgaver.

Håndtering av kutt og omfattende omstilling gjennom året har i stor grad bundet opp oppmerksomheten til ledelse og stab, og ført til lavere kapasitet på fagsiden. Det har hatt utilsiktede, men uunngåelige konsekvenser for instituttets leveranser og utvikling. Blant annet har det ført til mindre fremgang i utviklingen av interne arbeidsprosesser og av instituttets infrastruktur og tjenester enn de reelle behovene og ambisjonene i virksomhetens strategi tilsier.

På flere felt har det likevel vært fremskritt i 2023. Blant annet har FHI prioritert innsats knyttet til søknader om utlevering av data, og saksbehandlingstiden er vesentlig redusert. Det ble etablert to nye sentre for forskning og innovasjon. I 2023 var det også fremgang knyttet til digital infrastruktur for helseberedskapen.

Gjennom året økte forventningene til instituttets fremtidige leveranser og dermed til organisasjonens videre utvikling og omstilling. De umiddelbare årsakene til det, er ambisjonene som ble fremmet gjennom omorganiseringen i helseforvaltningen og som følger av regjeringens planer for å få mer ut av nasjonale helsedata.

Folkehelseinstituttet har viktige løpende oppgaver og ansvar for vesentlige utviklingsområder for helse- og omsorgssektoren og for staten. Vi oppfatter at departementets ambisjoner for instituttet er høye, og de viser tillit til organisasjonens evne til omstilling og utvikling.

FHIs videre utvikling og gjennomføring av omstillingen avhenger av ressursituasjonen og muligheten til å gjøre endringer i oppgaveporteføljen over tid. Ambisjonsnivået må derfor fastsettes i dialog med departementet om instituttets strategiske veivalg. FHI startet opp et strategiarbeid i 2023 og vil videreføre dette i 2024.

Oslo, 15. mars 2024

Gun Peggy Knudsen
Konstituert direktør,
Folkehelseinstituttet

Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Virksomheten og samfunnsoppdraget

Folkehelseinstituttet er et statlig forvaltningsorgan underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. Som det går fram av Prop. 1 S (2023–2024) er instituttets samfunnsoppdrag å produsere, oppsummere og kommunisere kunnskap for å bidra til godt folkehelsearbeid og gode helse- og omsorgstjenester. På denne måten bidrar instituttet til bedre helse i Norge og globalt. Alle oppdrag er definert gjennom til enhver tid gjeldende budsjettekst fra Stortinget, hovedinstruks og tildelingsbrev med evt. tillegg fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Folkehelseinstituttets samfunnsoppdrag er knyttet til tre hovedmål: god beredskap, god kunnskap og effektive tjenester og infrastruktur.

God beredskap

Folkehelseinstituttet har en sentral rolle i den nasjonale og globale helseberedskapen. Beredskapsarbeidet skjer i tett samarbeid med nasjonale og internasjonale myndigheter og fagmiljøer. Instituttet er statens smitteverninstitutt med tilhørende funksjoner og ansvar. Dette innebærer blant annet ansvar for innkjøp, lagring, distribusjon og oppfølging av vaksiner i vaksinasjonsprogrammene.

FHI har oppgaver ved smittevernhendelser, kjemikalie- og atomhendelser og ved sykdomsopphopping i befolkningen uten kjent årsak. Som statens smitteverninstitutt har vi oppgaver som spenner fra overvåking av virus og bakterier til råd om vaksinasjon og tiltak til myndigheter, befolkning, mikrobiologiske laboratorier og helse- og omsorgstjenesten, i og utenom kriser. FHI drifter flere døgnbemannede beredskapsfunksjoner.

Kunnskapsoppsummering, kapasitet til analyse og modellering og kommunikasjon med befolkningen er også en viktig del av beredskapsfunksjonene våre.

God kunnskap

I rollen som kunnskapsprodusent i helsesystemet skal Folkehelseinstituttet understøtte nasjonale og lokale myndigheter og tjenester med relevant kunnskap. En sentral oppgave er å gi råd til myndigheter, befolkning og helse- og omsorgstjenestene. Instituttet står også for overvåking på folkehelsefeltet, som omfatter smittsomme sykdommer, psykisk og fysisk helse, risikofaktorer og tiltak for å fremme helse og beskytte mot helseskade, og utarbeider styringsinformasjon til stat, helseforetak, fylker og kommuner.

Dette innebærer at instituttet forsker på, sammenstiller og formidler kunnskap om helserelaterte temaer og forhold av betydning for folkehelsen, som smittsomme og ikke-smittsomme sykdommer, psykisk og fysisk helse, forebygging, risikofaktorer og helsefremmende forhold, og helse- og omsorgstjenester, for å bidra til kunnskapsbasert praksis og offentlig debatt. Instituttet skal også bidra til utdanning innenfor instituttets fagområder.

FHI skal gi beslutningsstøtte til prioritering av metoder i spesialisthelsetjenesten og kommunenes helse- og omsorgstjenester. Vaksinekunnskap er et viktig utviklingsfelt for instituttet i strategiperioden.

Effektive tjenester og infrastruktur

Instituttet drifter og utvikler moderne infrastruktur for kunnskap, som omfatter helsedata, helseundersøkelser, helseregistre, biobanker, laboratorier, vaksineforsyning og andre tjenester.

Beredskap og krisehåndtering bygger på infrastruktur for helse- og laboratoriedata som brukes til kunnskapsproduksjon, overvåking og analyse i det daglige arbeidet og ved større hendelser. Kunnskaps- og beredskapsarbeidet i helsesektoren, og samfunns- og næringsutviklingen er avhengig av at infrastrukturen utvikles i takt med nye muligheter og utfordringer.

Visjon

Folkehelseinstituttets visjon er: *Bedre helse for alle.*

Folkehelseinstituttets strategi

Folkehelseinstituttet har fra 2019 hatt en strategi fram mot 2024, med satsninger som peker på brede prioriterte utviklingsområder. Utviklingen av instituttet har fulgt disse sporene også gjennom pandemien.

Folkehelseinstituttet er i endring. Med den nye organiseringen av helseforvaltningen fra 1. januar 2024, får instituttet store nye oppgaver, nye medarbeidere og flere arbeidssteder. I 2024 får Folkehelseinstituttet også ny direktør. Derfor er det i 2023 besluttet og planlagt for en strategiprosess fra januar 2024 for å komme frem til en beskrivelse av det nye instituttet, og identifisere noen innsatsområder vi bør prioritere de nærmeste årene.

Samarbeidspartnere og interesseparter

Folkehelseinstituttet har en rekke interessenter, både internasjonale og nasjonale. Instituttet samarbeider tett med en rekke aktører innen alle kjerneoppgaver, både statlige og private, så som Helsedirektoratet, Mattilsynet, Bufdir, helsepersonell i spesialist- og kommunehelsetjenesten i tillegg til en rekke grupper i befolkningen for øvrig som bruker FHIs kunnskap og er målgrupper for instituttets råd.

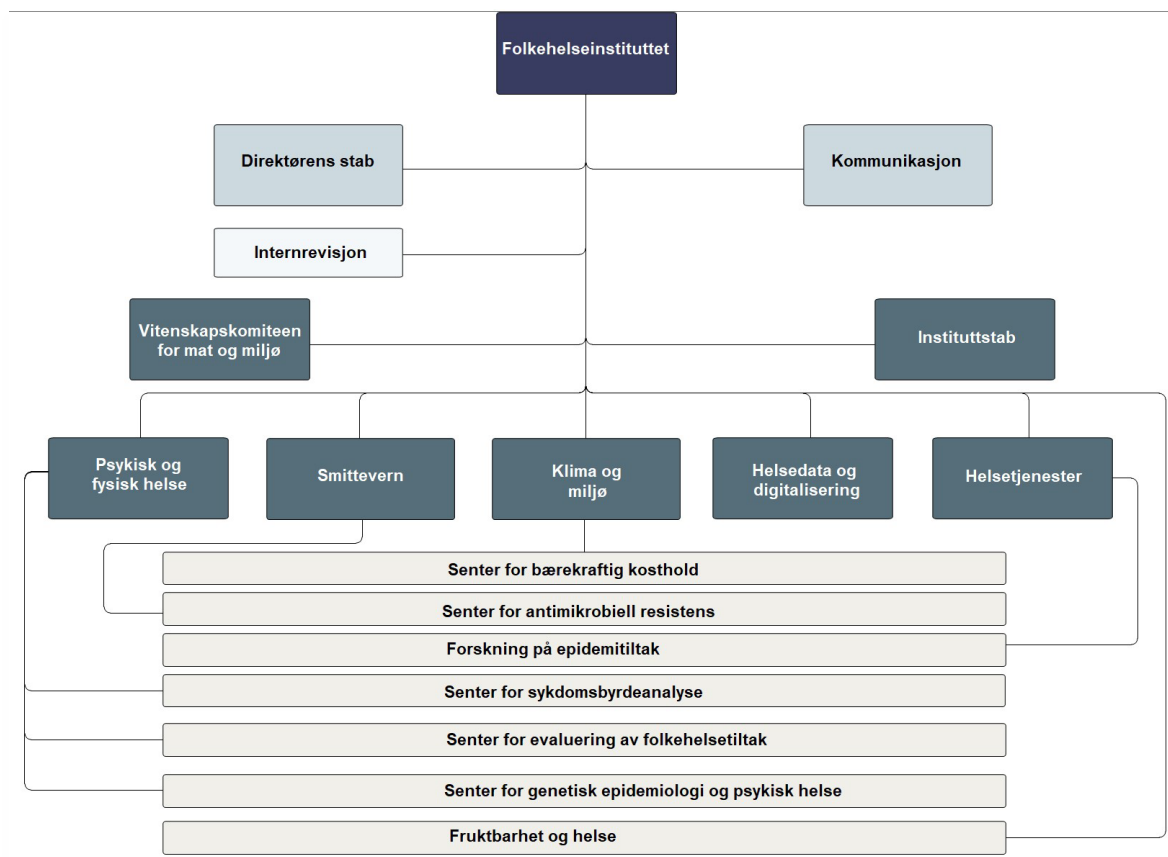
Ledelse og organisering

Folkehelseinstituttet ble ledet av direktør Camilla Stoltenberg frem til 30. juni 2023, Gun Peggy Knudsen har vært konstituert direktør resten av 2023. Toppledergruppen besto 31. desember 2023 av konstituert direktør, fem områdedirektører, direktør for instituttstab, kommunikasjonsdirektør og stabssjef.

- Gun Peggy Knudsen, konstituert direktør
- Knut-Inge Klepp, områdedirektør for Psykisk og fysisk helse
- Trygve Ottersen, områdedirektør for Smittevern
- Christine Bergland, områdedirektør for Helsedata og digitalisering
- Kjetil Telle, områdedirektør for Helsetjenester
- Christine Instanes, fungerende områdedirektør for Klima og miljø
- Unni M. Agedal, direktør for Instituttstab

- Christina Rolfheim-Bye, kommunikasjonsdirektør
- Gunhild Wøien, stabssjef

Figur 1 viser instituttets organisering per 31. desember 2023, inndelt i områder og sentre.

Figur 1: Folkehelseinstituttets organisasjonskart per 31. desember 2023

Folkehelseinstituttet har en linjestruktur med fem fagområder og en stabs- og administrasjonsfunksjon. Organiseringen har som hovedregel tre nivåer: direktør, områder og avdelinger. Seksjoner benyttes enkelte steder som et fjerde organisasjonsnivå. I tillegg benyttes også organisering av avdelinger i klynger innad i områder. Per 31. desember 2023 hadde instituttet 57 avdelinger og 24 seksjoner.

Sekretariatet for Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) er administrativt underlagt Folkehelseinstituttet, men er faglige uavhengighet og utarbeider egen faglig årsrapport til Helse- og omsorgsdepartementet. Instituttet har syv etablerte forskningssentre, deriblant Senter for fruktbarhet og helse som er innvilget status som senter for fremragende forskning (SFF).

Folkehelseinstituttets virksomhet var per 31. desember 2023 lokalisert i Oslo, Bergen og Levanger.

Presentasjon av utvalgte hovedtall

Per 31. desember 2023 hadde Folkehelseinstituttet 1 068 ansatte, dette utgjorde 959 årsverk. Dette er en nedgang på 174 ansatte (-14 %) og 177 årsverk (-16 %) sammenlignet med 31. desember 2022.

Tabell 1 viser utviklingen i antall ansatte, årsverk og utførte årsverk 2021-2023.

Tabell 1: Utvikling antall ansatte og årsverk 2021-2023

Ansatte og årsverk	2021	2022	2023
Antall ansatte	1 186	1 242	1 068
Antall årsverk	1 096	1 136	959
Antall utførte årsverk	1 001	1 059	938

Tabell 2 viser utvikling av utvalgte nøkkeltall for medarbeidere i perioden 2021 til 2023. Andel faste ansatte og faste årsverk har i perioden vært økende, samtidig som andelen midlertidige ansatte er redusert.

Tabell 2: Nøkkeltall medarbeidere (2021 - 2023)

	2021	2022	2023
Andel faste/midlertidige ansatte	80 % / 20 %	83 % / 17 %	89 % / 11 %
Andel faste / midlertidige årsverk	82 % / 18 %	85 % / 15 %	91 % / 9 %
Andel kvinner/menn	66 % / 34 %	66 % / 34 %	66 % / 34 %
Andel eksternfinansierte årsverk	10,9 %	12,8 %	17,2 %
Gjennomsnittlig alder på de ansatte	46	47	48
Totalt sykefravær	4,0 %	5,1 %	5,0 %
Turnover	5,6 %	4,0 %	9 %
Antall faste ansatte som er 67 år eller eldre	29	28	28

Nøkkeltall fra årsregnskapet

Samlet tildeling over egne og fremmede kapitler var i 2023 på totalt 3 143 mill. kroner. Dette inkluderer ikke overføringer fra 2022. Tabell 4 viser nøkkeltall fra årsregnskapet 2023. Tallene vil bli nærmere omtalt i årsrapportens del III under overskriften *Ressursbruk 2023*.

Tabell 3: Nøkkeltall fra årsregnskapet 2021 – 2023

Nøkkeltall fra årsregnskapet (beløp i hele tusen)	2021	2022	2023
Samlet tildeling på post 01–99	5 454 770	5 437 834	3 142 583
Driftskostnader	4 851 274	4 725 506*	3 187 391
Årsverkskostnad	1 044	1 050	1 101
Lønnskostnadsandel	22 %	24 %	32 %
Lønnskostnadsandel u/vaksine	54 %**	58 %	61 %
Bevilgningsandel	92 %	89 %	83 %
Avskrivningsandel***	65 %	67 %	68 %
Opprettholdelsesgrad	82 %	70 %	42 %

* Hvorav programvaksiner i 2022 utgjorde 2,6 mrd., inkl. covid-19-vaksine.

** Endret indikator pga. endret/korrigert beregningsgrunnlag. I 2021 ble det rapportert 52 %.

*** Endret indikator 2021 og 2022 pga. endret/korrigert beregningsgrunnlag.

Styringsparametere

Innenfor kommunikasjon rapporterer instituttet på følgende styringsparametere:

1) Kunnskap om Folkehelseinstituttets målgrupper og 2) Nytte og relevans hos målgruppen.

Tabell 4: Kunnskap om Folkehelseinstituttets målgrupper

Gjennomførte undersøkelser/tiltak for å øke kunnskapen om instituttets målgrupper	
Gjennomførte omdømmeundersøkelser	1
FHI fikk score på 79 % på IPSOS' årlige omdømmeundersøkelse.	
Gjennomførte brukerundersøkelser	9
<ul style="list-style-type: none"> • Spørreundersøkelse til foreldre med barn i BVP: Foreldres erfaringer med Barnevaksinasjonsprogrammet, både i helsestasjons- og skolehelsetjenesten • Spørreundersøkelse blant voksne i Norge (alder 18+): Syn på vaksiner i den generelle befolkningen • Spørreundersøkelse av helsesykepleiere om deres erfaringer med og syn på arbeidet med meningokokk ACWY-vaksine, samt hvilke fordeler og ulemper de ser ved en eventuell innføring av vaksinen i barnevaksinasjonsprogrammet • Spørreundersøkelse om seksualvaner hos 16-24 åringer • Mpox: To spørreundersøkelser, en med profesjonelle aktører og en med sivilsamfunnet. • Følgeevaluering av ICDP veiledning for foreldre med ungdommer • To brukerundersøkelser Biobanken; en internt FHI og en på OUS (Norment – TOP). 	

Tabell 5: Bruksstatistikk for Helsebiblioteket

Bruksstatistikk Helsebiblioteket.no	2021	2022	2023
Tidsskrifter (leste artikler)	732 028	551 912	0*
Oppslagsverk (leste artikler)	7 013 498	7 302 340	6 100 000**
Databaser (utførte søk)	6 031 408	6 614 816	700 000***
Cochrane library (leste artikler)	126 844	130 000	0*

* Har sagt opp tidsskrifter og Cochrane.

** Sidevisninger.

*** Abonnement på flere databaser sagt opp i 2023. Beregnet estimat basert på deler av trafikken i fjor.

Tabell 6: Tilgjengelighet for målgruppen og bruk av Folkehelseinstituttets kunnskap og synlighet

Kommunikasjonskanal	2021	2022	2023
Besøk på fhi.no	41 489 419	19 485 828	8 535 820*
Antall sidevisninger på fhi.no: Folkehelse rapporten	470 131	614 415	717 506**
Antall sidevisninger på fhi.no: Folkehelseprofilene	31 829	32 665	36 000**
Antall nedlastninger av Folkehelseprofilene på fhi.no*	32 145	32 984	33 221
Besøk på helsebiblioteket.no	7 400 000	6 212 177	4 327 955
Besøk på Giftinformasjonens nettsider til allmenheten	573 672	601 906	669 027***
Mediebildet (omtale i mediasaker)	93 102	40 000	21 690

* Kilde: Matomo. Forventet nedgang til mer vanlig trafikk, fortsatt høyere enn før pandemi. Tall for 2023 er estimert da vi pga tekniske problemer med Matomo mangler data for deler av perioden.

** Estimert tall pga tekniske problemer med kilden Matomo. Estimert er basert på tidligere års mønster for sidevisninger for Folkehelse rapporten og Folkehelseprofilene.

*** Det er jobbet aktivt med bedre innholdet på sidene slik at særlig småbarnsforeldre kan avklare mer uten å ringe Giftinformasjonen og at vi på denne måten avlaster telefontjenesten. Antall besøk har økt med 11 % fra 2022.

Del III. Årets aktiviteter og resultater

Samlet vurdering av måloppnåelse

Folkehelseinstituttet har en omfattende kunnskapsproduksjon som danner et viktig grunnlag for policy- og tjenesteutvikling i Helse- og omsorgsdepartementet og Helsedirektoratet. Vi produserer kunnskap for det brede folkehelsearbeidet, helsetjenesten, smittevern og miljørettet helsevern. Instituttet har forsterket samarbeidet med andre samfunnssektorer omkring forskning, analyse og kunnskapsoppsummeringer. I 2023 etablerte vi to nye sentre for forskning og innovasjon.

Instituttet har opprettholdt oppmerksomheten om ekstern finansiering av forskning og innovasjon. Åpen publisering har vært et mål over flere år, og andelen publisering i åpne vitenskapelige tidsskrifter ligger på et høyt nivå. Det arbeides aktivt med brukermedvirkning, og flere av fagmiljøene styrker seg på dette.

FHI har håndtert løpende beredskapsoppgaver tilfredsstillende i 2023. Beredskapsarbeidet ble styrket langs flere spor basert på lærdommer fra koronaviruspandemien, blant annet med hensyn til beredskapsplaner, øvelser og systemer for overvåking og digital helseberedskap. Budsjettkutt og nedbemanning i 2023 reduserte ressurstilgangen for beredskapsoppgaver på instituttnivå og i områdene i en slik grad at det også vil påvirke kapasitet og tempo for videre utvikling.

FHI har prioritert innsats knyttet til søknader om utlevering av data og saksbehandlingstiden er vesentlig redusert. I tillegg har vi prioritert utvikling av infrastruktur for helseundersøkelser og statistikkløsninger for helseregistre, herunder utvikling og tilgjengeliggjøring av statistikk. I årene fremover skal infrastrukturen moderniseres, og manuelle prosesser blir digitalisert og effektivisert. Tilsvarende pågår det arbeid med modernisering av laboratorievirksomheten. Oppfølging av Norsk Helsenett er styrket og skal bidra til modernisering og effektivisering.

I tillegg til oppdrag innen hovedmålene, har FHI i 2023 hatt omfattende arbeid med å legge til rette for gjennomføring av organisasjonsendringer i forbindelse med gjennomgangen av helseforvaltningen. Som svar på oppdrag gitt i tillegg til tildelingsbrev av 16. juni 2023 etablerte FHI to mottaksprosjekt, ett for mottak av oppgaver og medarbeidere fra helseregisterfeltet fra Helsedirektoratet og Direktoratet for e-helse, og ett for mottak av Kreftregisteret fra Oslo Universitetssykehus. Det ble også opprettet overføringsprosjekter for å planlegge og gjennomføre overføring av oppgaver og medarbeidere fra FHI til Helsedirektoratet, til Direktoratet for medisinske produkter og til Helse- og omsorgsdepartementet. Alle planene ble levert innen fristene slik at endringene kunne bli implementert og gjennomført fra 1. januar 2024. Arbeidet med å integrere nye fagmiljø og hente synergier fra nye samlede fagmiljø vil pågå gjennom 2024.

Årets aktiviteter og resultater per hovedmål

Hovedmål 1: God kunnskap

Forskning og helseanalyse

Instituttet har en bred portefølje av kunnskapsproduksjon som spenner over det brede folkehelsearbeidet, helsetjenesten, smittevern og miljørettet helsevern.

Folkehelse rapporten som består av rundt 40 nettkapitler, summerer opp kunnskapsgrunnlaget på de fagfeltene instituttet dekker. Kapitlene oppdateres løpende, og er per i dag sortert under følgende hovedtema: ikke-smittsomme sykdommer, psykisk helse, smittevern og infeksjoner, skader og ulykker, levevaner, klima og miljø, samfunn og levekår og helse i ulike befolkningsgrupper.

Folkehelseinstituttet etablerte i 2023 to nye sentre for forskning og innovasjon på høyt prioriterte felt. *Senter for bærekraftig kosthold* skal være et ledende fagmiljø som baner vei mot et mer bærekraftig kosthold gjennom overvåking og tverrfaglig forskning. Senteret skal kartlegge og undersøke utfordringene ved kosthold og matproduksjon knyttet til helse, miljø og klima. Det skal svare på spørsmål knyttet til (i) hvordan endringer i klima og miljø, samt bærekraftstiltak, påvirker det norske kostholdet, altså inntak av matvarer, næringsstoffer og miljøgifter, (ii) hvordan helsa påvirkes av endret kosthold, og (iii) hva som er viktige drivere, barrierer og tiltak for et mer bærekraftig kosthold. Arbeidet samkjøres med tilsvarende initiativer i Europa.

Senter for genetisk epidemiologi og psykisk helse (PsychGen) er et tverrfaglig forskningsmiljø for kunnskap om hvordan psykisk helse utvikles og forløper gjennom livet. Senteret skal øke kunnskapen om hvordan gener og miljø påvirker vår psykiske helse. Det vil samle essensiell kompetanse og ressurser på tvers av Folkehelseinstituttet og fagdisipliner, og internasjonalt ledende kompetanse på avanserte og nyskapende metoder for å utvikle forebyggingsrelevant kunnskap om psykisk helse gjennom livet. Senteret har fokus på brukermedvirkning, kommunikasjon og oversetting av forebyggingsrelevant kunnskap til praktisk nytteverdi.

Instituttets beredskapsregister Beredt-C19 har vist verdien av kobling av helsedata i sanntid. Disse analysene har lagt grunnlag for smittevern og vaksinasjonsanbefalinger, og har vært viktig for legemiddelverkets oppfølging av bivirkninger av koronavaksinasjon. Erfaringene vil være sentrale for framtidig kunnskapsproduksjon innen både smittevern, legemidler, likeverdig tilgang til helsetjenestene og det brede folkehelsefeltet.

Instituttet har prioritert arbeidet med ekstern finansiering av kunnskapsproduksjon og nødvendig infrastruktur. Instituttet har over år profesjonalisert den forskningsadministrative støtten. Instituttet fikk i likhet med de siste årene tilslag på flere EU-søknader. Det gir oss mulighet til å samarbeide med andre land og starte opp nye forskningsprosjekter som understøtter instituttets samfunnsoppdrag.

I 2023 har instituttet prioritert å bygge opp et europeiske myndighetssamarbeid om kreft og andre ikke-smittsomme sykdommer. Myndighetssamarbeid (Joint Action) innebærer samarbeid på tvers av landegrensene. Dette samarbeidet er en del av EUs fjerde helseprogram, EU4Health, som blant annet skal styrke landenes helsesystemer, samt forbedre helsen i befolkningene. Mange deler av instituttet er involvert, og vi vil blant annet se på erfaringer og tiltak innen tobakk- og ruslovgivning, fysisk aktivitet, kosthold, AmmeE-læring og miljørettet helsevern. Det å bidra til redusert sosial ulikhet i helse er et overordnet perspektiv. FHI leder arbeidet i samarbeid med Helsedirektoratet.

Folkehelseinstituttet har satt i gang et pilotprosjekt for å jobbe med å utvikle et kunnskapsstøttesystem for kommunale helse- og omsorgstjenester (kunnskapsstøtte for beslutninger).

I 2023 er det gjennomført brukerfaringsundersøkelser blant pasienter som har vært på behandlingenheter for psykisk helsevern (PHV), tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) og barne- og ungdomspsykiatri (BUP), samt til 150 000 fastlegepasienter. Det er videre gjort analyser og publisert resultater om Ukrainske flyktningers helsetjenestebehov, og det er gjort analyser for Ekspertutvalget for allmennlegetjenesten.

Folkehelseinstituttet har en omfattende vitenskapelig produksjon. Det legges vekt på å publisere i tidsskrifter av høy kvalitet, og i 2023 var 31 % av instituttets vitenskapelige artikler publisert i tidsskrifter på nivå 2. Instituttet oppfylder i stor grad Regjeringens mål om åpen tilgang til forskningsresultater og for 2023 hadde andelen åpen publisering økt fra 78 % til 88 %, sammenlignet med året før. Instituttet arbeider systematisk med formidling av forskning og kunnskap til relevante målgrupper, gjennom så vel fagseminarer og webinarer, fhi.no, FHIs sosiale medieprofiler og i redaksjonelle medier.

FHI bidrar med kunnskapsgenerering, implementering av kunnskap og råd innen global helse på instituttets fagområder. I 2023 samarbeidet instituttet med akademiske institusjoner og myndighetsorganer og andre om å styrke folkehelseinstitusjoner og -systemer og bygge kapasitet i utvalgte samarbeidsland (Etiopia, Ghana, Malawi, Nepal, Palestina og Uganda). Instituttet hadde også helsesamarbeid med Ukraina og bidro med råd og kunnskapsgrunnlag til HOD, Norad og Utenriksdepartementet.

Overvåkning

Folkehelseinstituttet er i ferd med å fornye overvåkingen i smittevernet etter pandemien. Som del av dette arbeidet har vi på oppdrag fra departementet og i en omfattende prosess laget et målbilde for den framtidige overvåkingen. Realisering av dette målbildet vil kreve løsning av tekniske, juridiske og finansielle utfordringer. Systemet kan bygges trinnvis gjennom en rekke delprosjekter med til dels ulike finansieringskilder.

Den europeiske dimensjonen i smittevernet utvides stadig. Instituttet har utstrakt samarbeid med det europeiske smittevernbyrået ECDC og med europeiske søsterinstitutter. Gjennom EUs helseprogram er vi med i en rekke samarbeidsprosjekter for å styrke overvåkingen og andre funksjoner i smittevernet.

Vurderinger og råd

Instituttet har arbeidet med å gi konkrete råd om smittevern, vaksinasjon, migrasjonshelse, amming og miljø-helsetrusler til kommunene, spesialisthelsetjenesten, offentlig forvaltning og publikum. Giftinformasjonen, smittevernvakten, vannvakten, mikrobiologisk beredskapsvakt og beredskapsvakt for miljø- og kjemikaliehendelser yter døgnåpne tjenester som sikrer landets akuttberedskap. Vurderinger og råd er formidlet åpent på nettsidene, i sosiale medier, redaksjonelle medier, webinarer og kampanjer (vaksiner). Fare- og risikovurdering av kjemikalier er en betydelig oppgave som instituttet bidrar med for å regulere helseskadelige miljøkjemikalier globalt, i EU og nasjonalt. Medarbeidere i instituttet bidrar også som eksperter og rådgivere i ulike komiteer og arbeidsgrupper i ECHA, EFSA, VKM m.fl i dette arbeidet. Folkehelseinstituttet leverer også råd og innspill i saker knyttet til globale helsespørsmål (WHO og EU), samarbeider med søsterinstitusjoner i lav- og mellominntektsland og leverer kunnskapsoppsummeringer, metodevurderinger og beslutningsstøtte på hele helse- og omsorgstjenestens ansvarsområde om effekt, sikkerhet og helseøkonomi.

Mottaket av et stort antall flyktninger fra Ukraina medførte en del rådgivning til kommuner knyttet til vaksinasjon, utbrudd og oppfølging av personer med kroniske virusinfeksjoner.

Etter mindre aktivitet under pandemien brukte vi en del ressurser i 2023 på å oppdatere Smittevernveilederen, Vaksinasjonsveilederen og andre rådgivende dokumenter. Videre ble nettstedet fhi.no fullstendig oppdatert slik at det skal bli lettere å finne fram til relevant rådgivningsstoff.

Referanselaboratoriene fortsatte rådgivningen til de medisinsk-mikrobiologiske laboratoriene.

Instituttets arbeid med ekstern finansiering av forskning

Folkehelseinstituttet har høy søknadsaktivitet knyttet til ekstern finansiering av forskning. Resultatene fra Horisont 2020 og erfaringene fra de tre første årene i Horisont Europa viser at dette arbeidet har gitt meget gode resultater. Forskere fra FHI sendte eller deltok i til sammen 32 EU-søknader i 2023, hvorav 9 ble innvilget finansiering innen utgangen av året og 1/3 fortsatt skal evalueres. Instituttet er med dette i toppsjiktet nasjonalt. Forskingen skjer i stor grad i samarbeid med internasjonale partnere og med publisering i anerkjente tidsskrifter.

Styringsparametere

Innenfor kjerneoppgaven *kunnskap* rapporterer instituttet på følgende styringsparametere:

Tabell 7: Produksjon av forskning, helseanalyse, helsetjenesteanalyse, kunnskapsoppsummeringer, metodevurderinger, risikovurderinger og råd

Produksjon av kunnskapsprodukter	2021	2022	2023
Antall vitenskapelige publikasjoner totalt	924	947	813
Andel artikler nivå 2	25 %	29 %	31 %
Antall avlagte doktorgrader	10	9	7
Antall systematiske oversikter (kunnskapsoppsummeringer)	65	37	20
Antall Cochraneoversikter	9	2	3
Antall nasjonale og internasjonale helsetjenesteanalyser	14	2	0
Antall notater og systematisk litteratursøk med sortering	3	3	2*
Antall systematiske litteratursøk for helseforvaltningen	114	130	108
Antall fullstendige metodevurderinger	20	4	10
Antall hurtige metodevurderinger	20	1	2
Antall forenklede metodevurderinger	7	4	3
Antall forenklede metodevurderinger med kartlegging	3	2	1
Antall leverte metodevarsler	146	17	15
Antall forskningskartlegginger		4	5

Publiserte folkehelseprofiler for kommuner, fylker og bydeler	403	403	802
Pasientopplevd kvalitet (PasOpp-rapporter)**		2	6
Antall humantoksikologisk risikovurderinger etter tidsbruk			
1-2 dager	91	26	4
< 1 måned	20	12	12
> 1 måned	21	11	8

* Dette er fullverdige metodevurderinger, ikke bare systematiske søk med sortering..

** Ny indikator i 2022.

Tabell 8: Saksbehandlingstider, metodevurderinger og andre leveranser til system for Nye metoder

Saksbehandlingstider (gjennomsnittlig antall dager)	2021	2022	2023
Saksbehandlingstid fullstendige metodevurderinger (resultatmål: 360 dager)	373	375	406
Saksbehandlingstid hurtige metodevurderinger (resultatmål: 180 dager)	243	448	301
Saksbehandlingstid forenklete metodevurderinger (resultatmål: 180 dager)*	227	195	179
Saksbehandlingstid forenklete metodevurderinger med kartlegging (resultatmål: 180 dager)	139	67	194

Tabell 9: Kvalitet og rettidighet

Kvalitetsindikator	Status
Vitenskapelige artikler på nivå 2	Antall: 254
Forskningsrådets faglige evalueringer av instituttets kvalitet i forskning og helseanalyse	Det er ikke gjennomført slik evaluering i 2023.

Tabell 10: Åpenhet og transparens

Indikator	Status
Kvalitativ vurdering av instituttets arbeid for økt åpenhet og transparens	<p>Instituttet har kontinuerlig gjennomgang med nye ledere og medarbeidere om instituttets prinsipper for åpenhet.</p> <p>Nettredaksjonen og fagavdelingene har arbeidet spesielt med klart språk i kunnskapsformidling på nettsidene.</p> <p>Vaksineråd er blitt oversatt til en rekke språk.</p> <p>Instituttet har økt bruken av film og lyd, og tilpasning av nettsiden til kravene om universell utforming.</p>

Tabell 11: Innsynskrav og Open access

Indikator	2021	2022	2023
Antall innsynskrav	3 234	1 326	1114
Andel Open Access-publisering	81 %	78 %	88 %
<i>Gull-OA</i>	48 %	44 %	46 %
<i>Grønn-OA</i>	33 %	34 %	42 %

Tabell 12: Nytte og relevans hos målgruppene

Indikator	Status
Overordnet vurdering av brukermedvirkning	Omfanget av brukermedvirkning i hele FHI er stort. I 2023 har det blant annet vært gjennomført møter med interesseorganisasjoner (FELO i forbindelse med el-overfølsomhet), det har vært gjennomført webinarer med fagpersoner (for helsesykepleiere og knyttet til vaksinasjonsprogrammene), referansegrupper, fagrådsmøter, samt brukerundersøkelser på fhi.no og en journalistundersøkelse. Det er samarbeid med kommuner og fylker (bl.a. FHUS), og Senter for genetisk epidemiologi og psykisk helse (PsychGen) har en egen arbeidsgruppe for involvering av brukere gjennom hele forskningsprosessen.
Antall oppslag i relevante veiledere på nett 	Smitteveilederen: 1 437 988* Skadedyrveilederen: 919 562* Vaksinasjonsveilederen: 781 820*

* Tallene er estimerte basert på tidligere bruksmønster, pga tekniske problemer i Matomo.

Tabell 13: Ekstern finansiering

Sendte og innvilgede søknader per finansieringskilde	2021	2022	2023
Antall søknader Forskningsrådet	69	71	68
<i>Andel innvilgede søknader Forskningsrådet</i>	17 %	11 %	6 %
Antall søknader EUs rammeprogram for forskning	16	19	32
<i>Andel innvilgede søknader EUs rammeprogram for forskning</i>	25 %	32 %	28 %
Antall søknader «andre» *	18	-	18
<i>Andel innvilgede søknader «andre»</i>	28 %	-	50 %
Totalt antall søknader	103	90	118
Andel innvilgede søknader totalt	20 %	16 %	19 %

* Har ikke tall for 2022

Hovedmål 2: God beredskap

Håndtering av hendelser

I 2023 var antallet større hendelser instituttet var involvert i på et normalt nivå sammenlignet med tidligere år. Det samme gjelder antall henvendelser til instituttets vaktordninger (Giftinformasjonen, Smittevernvakta, Mikrobiologisk beredskapsvakt, Nasjonal vannvakt, vaksinerådgeving, varsling av miljø- og kjemikaliehendelser). Se tabell 17 og tabell 19 for nærmere detaljer.

Ingen av de større hendelsene utløste høynet beredskapsnivå og krisehåndtering i instituttet, selv om fugleinfluensa-utbruddet førte til ekstra tiltak utover rutinemessig utbruddshåndtering, blant annet i form av økt koordinering med Mattilsynet og Veterinærinstituttet. Fugleinfluensa var derfor også gjenstand for en egen intern øvelse i 2023.

Beredskapsplaner og organisering

Utvikling av planverk og organisering av beredskapsarbeidet på instituttnivå har vært en hovedprioritet i 2023. Ny overordnet beredskapsplan ble vedtatt, samt ny organisering av beredskapsarbeidet på instituttnivå. Det ble laget en arbeidsplan for utvikling av planverk knyttet til spesifikke hendelser og funksjoner i 2024.

Omorganisering i helseforvaltningen og helseberedskapsmeldingen medførte behov for å planlegge tilpasninger til et nasjonalt aktørkart i endring. Omorganiseringen i helseforvaltningen medførte imidlertid ikke større endringer i FHIs beredskapsoppgaver utenom overføring av ansvar for vaksineanskaffelser til Direktoratet for medisinske produkter (DMP). Oppfølging av helseberedskapsmeldingen vil være et sentralt tema i 2024.

Øvelser, ROS og evalueringer

Effekter av koronapandemien preget beredskapsarbeidet i instituttet også i 2023. Instituttets overordnede erfaringsgjennomgang fra koronapandemien ble publisert i mai. Øvelsesaktiviteten ble trappet opp etter noe lavere aktivitet under pandemiårene. Beredskapsarbeidet var ikke gjenstand for egen risiko- og sårbarhetsanalyse i 2023, men flere relevante vurderinger inngikk i arbeidet med omstilling på grunn av budsjettkutt i instituttet og i erfaringsgjennomgangen fra koronapandemien.

Systemer og ressurser

En rekke anbefalinger fra erfaringsgjennomgangen fra koronapandemien omhandler styrking av systemer og utvikling av ressurser for FHIs beredskapsoppgaver. I 2023 var det fremgang knyttet til digital infrastruktur for helseberedskapsoppgaver og overvåking av infeksjonssykdommer, blant annet som følge av en bevilgning fra Digitaliseringsdirektoratet. Avvikling av kapasitet som var bygget opp i løpet av koronapandemien fortsatte utover i 2023 og var også knyttet til omstillingen til budsjettkutt i instituttet. Dette medførte også tap av medarbeidere med beredskapsrelevant kompetanse.

Helsedirektoratet initierte høsten 2023 en samordnet prosess innen helsesektoren for å vurdere nytt krisestøtteverktøy. Formålet med initiativet er å belyse hvorvidt rammeavtalen mellom DSB og Rayvn/Proactima om nytt krisestøtteverktøy er formålstjenlig for virksomhetene innen sentral og regional helseforvaltning. Det forventes en konklusjon/anbefaling første kvartal 2024.

Høsten 2023 signerte Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet en samarbeidsavtale om erstatningslokaler. Formålet med avtalen er

at alle parter skal ha adgang til erstatningslokaler hos hverandre i hendelser hvor de primære lokalene til partene blir utilgjengelige av ulike årsaker.

I 2023 har instituttet arbeidet videre med å utvikle kjemikalieberedskapen slik at håndteringen får høyere kvalitet og, er mer effektiv, og profesjonell.

Økonomi og styring

Beredskapsarbeidet har foregått innenfor ordinære budsjetter på institutt- og områdenivå. Kapasiteten til å utvikle og øve beredskapen har reflektert ansettelsesstopp og budsjettkutt generelt i instituttet, men vurderes å ha vært tilstrekkelig i 2023. Ny organisering av beredskapsarbeidet på instituttnivå har medført økt systematikk i koordineringen av det samlede beredskapsarbeidet i instituttet. Graden av økonomisk handlingsrom vil påvirke hvilket ambisjonsnivå som er realistisk for utviklingen av beredskapsorganisasjonen videre.

Styringsparametere

Innenfor kjerneoppgaven god beredskap rapporterer instituttet på styringsparametrene håndtering og respons, driftssikkerhet og beredskapsevne:

Tabell 14: Kvalitativ vurdering av instituttets beredskapsevne

Evaluering	Status
Kvalitativ vurdering av instituttet evne til å håndtere en uønsket hendelse dersom den inntreffer. Beredskapsevnen defineres som resultatet av forberedende arbeid gjennom beredskapsplaner, rutiner, ressurser, kompetanse, øvelser mm.	FHI er forberedt på å håndtere uønskede hendelser. Utviklingsarbeidet fortsetter i 2024.

Tabell 15: Beredskapsevne – planverk og øvelser

Beredskapsevne	Status 2021	Status 2022	Status 2023
Instituttet skal ha dekkende beredskapsplaner	Delvis dekkende	Delvis dekkende	Delvis dekkende*
Instituttet skal ha oppdaterte beredskapsplaner	100 %	80 %	100 %
Instituttet skal ha årlig øvelsesplan	Ikke utarbeidet	Ikke utarbeidet	Utarbeidet**
Andel gjennomførte øvelser i henhold til øvelsesplan ***	80 %	0 %	90 %***
Evaluering av gjennomførte øvelser	Alle øvelsene som ble gjennomført i instituttet i 2023 ble evaluert.		

*Overordnet beredskapsplan oppdatert i 2023. Pågående arbeid med øvrig planverk fortsetter i 2024.

** Instituttet har et toårshjul for beredskapsarbeidet med øvelsesplan på instituttnivå.

*** Skrivebordsøvelse i toppledelsen ble utsatt til starten av 2024.

Tabell 16: Henvendelser til vaktfunksjoner

Vaktfunksjoner	2021	2022	2023	Oppetid 2023
Giftinformasjonen	48 483	46 131	46 565*	100 %**
Smittevernvakta	1 647	4314	1 244***	100 %
Mikrobiologisk beredskapsvakt	85	180	220	100 %
Varsling av miljø- og kjemikaliehendelser	11	7	7****	99,9 %**
Nasjonal vannvakt	32	16	51	93 %
Vaksinerådgivning	6 835	8 909	8 504*****	100 %

* Tallet omfatter kun henvender til primærvaktene. Henvendelser mellom de kliniske bakvakter og behandlende helsepersonell kommer i tillegg, det utgjør trolig ca. 3000. inkludert oppfølgingssamtaler.

** Vi er kjent med 7 episoder med nedetid på både Giftinformasjonen og Varsling av miljø- og kjemikaliehendelser, estimert til totalt ca. 10 timer

***På grunn av overgang til ny telefonløsning, har NHN ikke hatt mulighet til å gi tall for 2,5 måneder i sommer. Tallet dekker altså ikke hele året

**** Ved en gjennomgang har vurdert 7 henvendelser som varsler fra kommunen. Totalt er Giftinformasjonen kontaktet om 26 større hendelser.

***** Fram til 2023 har e-posthenvendelser fra helsepersonell om koronavaksine vært holdt utenom denne rapporteringen, men for 2023 er henvendelser om koronavaksine inkludert i denne rapportert.

Tabell 17: Håndtering og respons

Evaluering	Status
Evaluering av beredskapssituasjoner	Eneste beredskapssituasjon var covid-19, internt evaluert i 2023 uten vesentlige avvik på krav.

Tabell 18: Større beredskapshendelser

Større beredskapshendelser	Antall
Antall større hendelser innen miljø- og kjemikalieberedskap – inkl. varsler fra kommunene	33
7 hendelser (varsler) og 26 større kjemikaliehendelser i 2023	
Antall større hendelser innen smittevern	17
Utbrudd og hendelser knyttet til ulike smittsomme patogener (EHEC O157, EHEC O26, salmonella, listeria, shigella, meslinger, m. bovis, fugleinfluensa, meningokokk, difteri, gonore, CPO, VRE, S. marcescens, samtidig økning i luftveissykdommer, streptokokk A og kikhoste).	

Tabell 19: Driftssikkerhet

	Antall
Overskridelse av tid for analyse og utsendelse (laboratoriet)	Ca. 10 prøver*

*For hepatitt C NGS har vi til tider hatt metodologiske utfordringer og måttet kjøre oppsett om igjen.

Tabell 20: Lagerbeholdning vaksine

Rapportering på beredskap	Resultatkrav	2023
Lager programvaksine	6 mnd. forbruk	Se tabell 22*
Lager annen vaksine	4 mnd. forbruk	Se tabell 22

* Leveringssituasjonen for vaksiner til vaksinasjonsprogrammene har vært god. For vaksiner til ordinært salg har det vært noen mindre utfordringer. Disse har i hovedsak blitt løst ved å ta inn mer av alternative vaksiner.

Tabell 21: Avvik lagerbeholdning andre vaksiner

Vaksinenavn	Kategori	Avvik lukket	Konsekvens av avvik	Kommentar/årsak
Cervarix (HPV)	Program	15.08.2023	Ingen (beredskap under 6 måneder)	Forsinket levering pga. produksjonsproblemer
Bexsero (meningokokk B)	Salg	23.01.2024	Ingen (beredskap under 4 måneder)	Økt etterspørsel, normalt lite volum
Boostrix (dTP)	Salg	Ikke lukket	Bytte til alternativ vaksine (flere mulige alternativer)	Økt etterspørsel, normalt lite volum
Boostrix Polio (dTP-IPV)	Salg	Ikke lukket	Bytte til alternativ vaksine (Repevax)	Produksjonsproblemer/ leveringskapasitet
Cervarix (HPV)	Salg	Ikke lukket	Bytte til alternativ vaksine (Gardasil 9)	Ikke prioritert av leverandør (for liten etterspørsel)
Ixiaro (japansk encefalitt)	Salg	15.02.2023	Midlertidig utsolgt (1-2 uker)	Produksjonsproblemer/ leveringskapasitet
Rabipur (rabies)	Salg	01.03.2023	Ingen (beredskap under 4 måneder)	Produksjonsproblemer/ leveringskapasitet
Varivax (vannkopper)	Salg	01.02.2023	Bytte til alternativ vaksine (Varilrix)	Produksjonsproblemer/ leveringskapasitet
Zostavax (helvetesild)	Salg	01.06.2023	Bytte til alternativ vaksine (Shingrix)	Produksjonsproblemer/ leveringskapasitet

Hovedmål 3: Effektive tjenester og infrastruktur

Helseundersøkelser

FHI har ansvaret for flere befolkningsbaserte helseundersøkelser. Det er gjennomført innsamling av biologisk materiale og data både til MoBa og fem koronakohorter. I tillegg er det samlet inn data og biologisk materiale til HPV.

Det er et mål for FHI å tilrettelegge biologiske data fra MoBa slik at de kan gjenbrukes. Dette er data som kommer tilbake til kohorten etter analyser av det biologiske materialet i forskningsprosjekter. Dersom dataene skal kunne benyttes av andre forskere, må de struktureres og tilrettelegges. Dette arbeidet er prioritert i 2023 og vil fortsette i årene fremover.

Det er iverksatt arbeid med å utvikle et nytt logistikksystem for helseundersøkelsene gjennom prosjektet Hedda. Dagens IT-system er utdatert. Hedda er i tillegg en utprøving av og innføring i å jobbe på nye måter i tverrfaglige (autonome) team med fag og IT tett sammen. Dette krever kulturendring, og påvirker både ledere og ansattes arbeidshverdag.

Helseregistre

I 2023 har FHI prioritert å levere helsedata raskere ut til søkere. Dette har resultert i at antall søknader i kø for utlevering av data fra helseregistrene og helseundersøkelser til forskningsprosjekter er vesentlig redusert i løpet av 2023. Konsekvensene av dette arbeidet er at andre oppgaver er nedprioritert, blant annet videreutvikling av løsningene for uttrekk av anonyme data fra Legemiddelregisteret. Prosjektarbeidet knyttet til å innhente legemiddeldata fra institusjon har startet. Alle registrene leverte nye årganger av offisiell statistikk i 2023 og tilhørende rapporter i 2023.

FHI lanserte høsten 2023 de to første delene av FHI statistikkportal: Det administrative grensesnittet og FHI Åpent API. Prosjektet har fått midler via medfinansieringsordningen i Digitaliseringsdirektoratet (DigDir). Prosjektet er en viktig forutsetning for å nå FHI sitt mål om å tilgjengeliggjøre helsestatistikk i et moderne format som også ivaretar kravene til universell utforming.

FHI ferdigstilte en strategi for statistikk og beredskapsløsninger i januar 2023. Denne dannet grunnlag for søknad til medfinansieringsordningen i DigDir. Søknaden ble innvilget med totalt 100 MNOK til prosjekt FIDA (Folkehelseinstituttets integrerte data- og analyseplattform). Prosjektet er et samarbeid med KS med mål om å etablere infrastruktur for raskere produksjon av statistikk og kunnskap, samt raskere og målrettet deling av kunnskap ut mot aktuelle målgrupper, i første omgang kommunene. Prosjektet bygger blant annet på erfaringer med beredskapsregisteret Beredt C19, som fortsatt er i bruk, men med stadig mindre aktivitet i tråd med pandemiens fase.

FHI har i 2023 prioritert deltagelse i EU-prosjekter som omhandler deling av data for beredskapsformål (EU-HIP, JA United4Surveillance m.fl). Prosjektene har vært organisert på tvers av områder med mål om å styrke og digitalisere smittevernovervåkingen. FHI har også deltatt i andre digitaliseringsprosjekter i EU4Health-programmet (Tehdas, Spuhin m.fl).

Medisinsk fødselsregister (MFR) skal bidra til at Norge har verdens beste svangerskapsomsorg. I 2023 har innmeldingene til registeret fra St. Olav kommet på nytt kodeverk i Helseplattformens prosjekt. På grunn av problemer siden oppstart, har FHI

brukt betydelige ressurser på feilretting av innmeldingen til MFR. Helsetilsynet er varslet om dårlig datakvalitet. Dette har gått utover utviklingen av selve registeret.

Norsk Helsenett

Norsk Helsenett (NHN) er FHI sin driftspartner. Høyere priser på maskinvare, lavere kronekurs og økt inflasjon har ført til at FHI sine kostnader til NHN har økt betydelig. I 2023 etablerte FHI et leverandøroppfølgingsteam for å følge opp bestillinger og leveranser til NHN. Dette teamet har oppnådd gode resultater i form av reduserte kostnader til infrastruktur og kontroll på lisenser. Leverandørteamet har også gitt FHI bedre bestillerkompetanse på infrastruktur-tjenester, noe som ble påpekt av Riksrevisjonen som en mangel ved revisjonen av helseregistrene. På vegne av HOD ble det høsten 2023 gjennomført en ekstern evaluering av konsernmodellen for sentral helseforvaltning. FHI deltok med innspill på både operativt, taktisk og strategisk nivå.

FHI har, i tett samarbeid med NHN og HelseCERT, hatt et stort fokus på sikkerhet og lukking av sårbarheter og potensielle sikkerhetsbrister i den digitale infrastrukturen. Vi har brukt mye tid og ressurser på oppgradering av utdatert programvare og operativsystemer, og fjerning av utløpte og unødvendige tilganger til registre og systemer.

Koronasertifikat

FHI fikk i 2022 ansvar for videre drift av Koronasertifikatet med basis i EU-forordning. Ved utløp av EU-forordningen 30.06.2023 ble Koronasertifikatet lagt ned. FHI følger med på videre initiativer knyttet til globale vaksinasjonssertifikat.

Helsebiblioteket

FHI har ansvaret for Helsebiblioteket.no. Helsebiblioteket gir alle helsetjenestene i Norge gratis tilgang til viktige oppslagsverk, som UpToDate og Legevakthåndboka. Helsepersonell finner også faglige retningslinjer og mange emnebibliotek i Helsebiblioteket.no. FHI leverer også felles bibliotek tjenester for ansatte i øvrige deler av den sentrale helseforvaltningen, og har i tillegg ansvar for et nasjonalt bibliotektilbud på rusmiddelfeltet som særlig retter seg mot kommuner og regionale kompetansesentre på rus.

Laboratorievirksomhet

I 2023 fikk FHI innvilget et EU4Health-prosjekt for å styrke vår laboratoriebaserte overvåking og beredskap. Midlene går både til digitalisering av prøveflyten på laboratoriet, både internt under analysearbeid og i kommunikasjon med rekvirenter i hele landet, til utvikling og harmonisering av laboratorieprotokoller og til visualisering av genererte data. Dette prosjektet er en oppfølging av et større ettårig HERA-prosjekt for kapasitetsoppbygging av vårt laboratorium under SARS-CoV-2-pandemien.

Instituttet har en anerkjent analyseplattform for måling av miljøforurensning i humane prøver. I 2023 ble mye av kapasiteten benyttet til EU-prosjektet Athlete, for å kartlegge miljøforurensning og helseeffekter hos europeiske ungdommer. Instituttet etablerte Human miljøbiobank i 2013 for langsiktig overvåking av befolkningens eksponering for kjemikalier. Ny innsamling av prøver og spørreskjemadata er forberedt i 2023 og skal gjennomføres i 2024. Innsamlingen er en del av EU-prosjektet 'Partnership for the assessment of risk from chemicals' (PARC). Instituttet har også en velfungerende infrastruktur for å undersøke kjemikaliers effekt på hjerneutvikling og immunsystemet ved hjelp av nye avanserte metoder uten bruk av dyreforsøk. I 2023 har instituttet videreutviklet metodene i denne infrastrukturen som en del av PARC. Disse metodene er avgjørende for raske og gode risikovurderinger av kjemikalier, som sammen med

kunnskap om eksponeringen utgjør grunnlaget for myndighetenes regulering av kjemikalier for å beskytte befolkningen mot skadelige helseeffekter.

Styringsparametere

Innenfor kjerneoppgaven infrastruktur rapporterer instituttet på følgende styringsparametere:

Tabell 22: Kvalitet i helseregistre

Register	Komplett- het ift. antall hendelser	Fullstendig- het i opplysning- er	Korrekthet	Aktualitet
Medisinsk fødselsregister	99 %	100 %	Middels	3 mnd.
Register over svangerskapsavbrudd	100 %	99 %	Middels	2 mnd.
System for overvåking av virusresistens (RAVN)	100 %	100 %	Høy	10 mnd.
Dødsårsaksregisteret	100 %	98 %	Høy	6 mnd.
Legemiddelregisteret (tidl. Reseptregisteret)	100 %	100 %	Høy	*
Nasjonalt vaksinasjonsregister (SYSVAK)	**	100 %***	-	Ca. 6 mnd.****
Meldingssystem for smittsomme sykdommer (MSIS)	*****	26-99%	Høy	3-8 mnd.
Nasjonalt register over hjerte- og karlidelser	100 %	100 %	Høy	9 mnd.
Norsk overvåkingssystem for antibiotikaresistens hos mikrober (NORM)	Ikke aktuell	100 %	Høy	7 mnd.
Norsk overvåkingssystem for antibiotikabruk og helsetjeneste-assosierte infeksjoner (NOIS)	Ikke aktuell	100 %	Høy	Ikke aktuell

* 2022-tall ikke publisert.

** Trolig nær 100 % for barnevaksinasjonsprogrammet. Ikke mulig å estimere for øvrige vaksinasjoner.

*** For BVP og KVP anslår tilnærmet 100 %. Andre vaksiner uvisst.

**** Årsrapport for barnevaksinasjonsprogrammet

***** En stor andel sykdomsforløp vil være milde der pasienten ikke oppsøker helsehjelp eller blir tatt prøver av. Det finnes ikke data som kan danne grunnlag for å estimere antall reelle hendelser for alle meldingspliktige sykdommene i MSIS.

Tabell 23: Andel søknader om data fra FHIs registre som behandles i felles saksbehandlingsløsninger

Indikator	2023
Andel søknader om data fra FHIs registre som behandles i felles saksbehandlingsløsninger*	FHI har ikke brukt PEGA for saksbehandling av søknader der FHI har vedtaksansvar.

*Ny indikator 2022

Tabell 24: Datautleveringer fra registre og helseundersøkelser

Register	Utleveringer totalt	Utlevering innen forskriftsfestet frist	Prosentvis utleveringer innen fristen
Medisinsk fødselsregister	76	50	66 %
Register over svangerskapsavbrudd	8	8	100 %
System for overvåking av virusresistens (RAVN)	0	0	-
Dødsårsaksregisteret	165	153	93 %
Reseptbasert legemiddelregister	123	33	27 %
Nasjonalt vaksinasjonsregister (SYSVAK)	238	231	97 %
Meldingssystem for smittsomme sykdommer (MSIS)	166(44)*	40*	91 %*
Nasjonalt register over hjerte- og karlidelser	32	15	47 %
Norsk overvåkingssystem for antibiotikaresistens hos mikrober (NORM)	2	2	100 %
Norsk overvåkingssystem for antibiotikabruk og helsetjenesteassosierte infeksjoner (NOIS)	34	31	91 %

* 44 er ordinære utleveringer med forskriftsfestet frist, med og uten sammenstillinger med andre registre. De øvrige 122 er oppdateringer eller tilgjengeliggjøring av data til overvåkingsformål.

Tabell 25: Avvik fra Statistikkalenderen 2023

Avvik	Varslet publisering	Faktisk publisering	Kommentar til avvik
Overvåkning av infeksjonssykdommer som smitter fra mat, vann og dyr, inkludert vektorbårne sykdommer. Årsrapport 2022.	01.06.2023	06.06.2023	Satt publiseringsdatoen mindre enn en måned før publisering.
Tuberkulose årsrapport 2022	05.06.2023	07.06.2023	Utsatt tidspunkt for publisering mindre enn en måned før publisering.
Tobakk i Norge	31.03.2023	12.04.2023	Utsatt tidspunkt for publisering mindre enn en måned før publisering.
Abortregisteret: Foreløpige tall 2023	-	-	Satt publiseringsdatoen mindre enn en måned før publisering.

Tabell 26: Anvendelse av infrastruktur, internt og eksternt

Indikator	2021	2022	2023
Antall datautleveringer fra MoBa	114	122	90
Antall datautleveringer fra øvrige helseundersøkelser	29	34	28*
Antall utleveringer fra biobanken (alikkvoter)*	5 476	12 788	6 554**
Antall henvendelser bibliotekstjenesten for helseforvaltningen	511	659	593

* Omfatter FHUS, LHU, Vekstkohorten, NTR.

** Antall individer: 6241

Tabell 27: Rapporterte registervariabler og metadata til nasjonal variabelkatalogvariabelkatalog

Indikator	Antall	Andel
Antall helseregistre som har levert metadata	6 (DÅR, HKR, MFR, SYSVAK, Abortregisteret og LMR har metadata på helsedata.no)	60 %
Antall helseundersøkelser som har levert metadata*	0	0 %

* Nedprioritert oppgave i 2023.

Spesielle oppdrag i tildelingsbrev

I tildelingsbrevet for 2023 mottok Folkehelseinstituttet 25 oppdrag knyttet til kunnskap (og har levert på 20 oppdrag mottatt i tidligere tildelingsbrev), fem oppdrag knyttet til beredskap (og har fulgt opp ett oppdrag mottatt i 2021) og åtte oppdrag knyttet til infrastruktur (og har levert på fem oppdrag mottatt i 2020, 2021 og 2022). Se Vedlegg 1 for liste over alle oppdrag med kort status for leveranse per oppdrag, i tillegg til liste over øremerkede tildelinger og budsjett- og belastningsfullmakter.

Andre føringer

Regjeringens fellesføringer

Lærlinger skal stå i et passende forhold til virksomhetens størrelse

FHI har signert medlemsavtale med OK Stat og ble i 2022 godkjent som lærlingebedrift innen IT-fag. 01.01.2023 ble det ansatt en lærling med læringsfag IT drift. Lærlingen skal være ansatt i 2,5 år i avdeling for nettportaler og samhandling i område for helsedata og digitalisering. Det er også en praksisplass i samme avdeling med like arbeidsoppgaver som lærlingen innen IT driftsfag. Dette er et samarbeid med Viken fylkeskommune. Her har vi som mål at praksisplassen konverteres til en lærling i løpet av året.

For FHI som er en kunnskapsorganisasjon ser vi at praksisplasser passer bedre til organisasjonen. Da kan områder og avdelinger ta inn faglige personer som studerer eller trenger arbeidstrening i ett spesifikt tema. For eksempel har det vært praksisplasser på laboratoriene og helsedata i 2023. Vi har praksisstudenter fra utlandet og fra universiteter i Norge, samt faglig relevante personer på arbeidstrening av ulike grunner i samarbeid med Nav.

Redusere konsulentbruk

Instituttet har lav bruk av konsulenter. Konsulentandel av driftskostnader utgjorde for instituttets driftskapittel 4 %. Tilsvarende tall for 2022 var 7,5 %. Samlet for alle bevilgninger har instituttet i 2023 en konsulentandel av driftskostnader på 1,9 % mot 2,4 % i 2022. Konsulenter har i hovedsak vært benyttet i arbeidet med Koronasertifikatet, Koronavaksinasjonsprogrammet, utvikling av legemiddelregisteret og i annen drift og forvaltning av infrastruktur og digitale løsninger. Rekruttering av medarbeidere med tilstrekkelig IT-kompetanse er krevende, og innleie av konsulenter er derfor nødvendig. Enkelte av oppgavene er også av midlertidig eller tidsbegrenset karakter og krever en spesialkompetanse som instituttet ikke kan prioritere å rekruttere.

Virksomheten skal vurdere mulighetene for desentralisert arbeid og legge til rette for dette der det er formålstjenlig

Instituttet befinner seg per 31.12.2023 på tre lokasjoner; Oslo, Bergen og Levanger. Det er også gode og fleksible løsninger for fjernarbeid for ansatte der dette er hensiktsmessig.

Internasjonalt samarbeid

Instituttet har et stort omfang av internasjonalt samarbeid og bidrar i prosesser og leverer på oppdrag i tråd med departementets føringer. Se nærmere omtale under de ulike målene.

Intern sikkerhet og beredskap i Folkehelseinstituttet

FHI fortsatte i 2023 arbeidet med å øke bevissthet og bygge sterkere sikkerhetskultur. Ansvar for sikkerhet er plassert hos assisterende direktør, og delansvar for fysisk sikkerhet, informasjonssikkerhet, personvern og personellsikkerhet er tydeliggjort og etablert.

Arbeid med beredskapsplaner og beredskapsøvelser har vært en prioritert oppgave i 2023 og et toårig årshjul med øvelsesplaner på områdenivå og instituttnivå er etablert.

Bærekraftsmålene

Bærekraftsmålene ligger blant annet til grunn for Folkehelseinstituttets strategi for 2023-2024. Flere av satsingene i strategien understøtter Mål 3 Sikre god helse og livskvalitet for alle, uansett alder.

Ressursbruk

Nedenfor presenteres informasjon om instituttets ressursramme og ressursbruk i 2023. Se også presentasjon av nøkkeltall fra årsregnskapet i årsrapportens *del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall*.

Bevilgning 2023

Folkehelseinstituttet mottar sin ordinære driftsbevilgning på kapittel 745 Folkehelseinstituttet (post 01, 21 og 45). Bevilgning til innkjøp av vaksiner og beredskapsavtalen for vaksine mot pandemisk influensa er skilt ut fra driftsbevilgningen og ligger på kapittel 710 (post 21, 22 og 23) Vaksine mv.

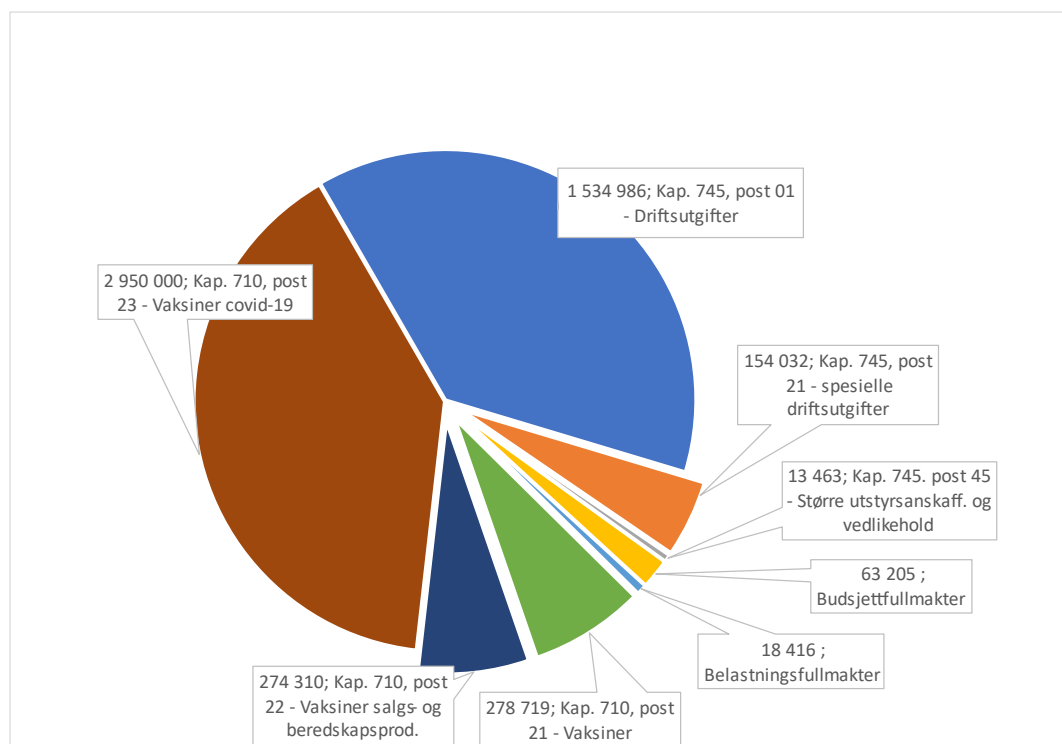
I tillegg mottar instituttet budsjett- og belastningsfullmakter over andre kapitler. Bevilgning for de tre siste årene er vist i tabell 28 og gir en oversikt over årets tildeling og inkluderer derfor ikke overføringer fra året før. Tabellen viser en reduksjon i total netto bevilgning fra 2022 til 2023 på 1,823 mrd. kroner. Økningen er i hovedsakelig pga redusert vaksine-bevilgning. Driftsbevilgningen (inkludert inntektskrav) er redusert med 190,1 mill. (12,6 %) fra 2022.

Tabell 28: Bevilgningsoversikt 2021 – 2023

Bevilgning* (beløp i hele tusen)	2021	2022	2023
Driftsbevilgning	1 740 516	1 702 481	1 518 292
Vaksinebevilgning	3 796 853	3 503 029	1 903 156
Budsjettfullmakter	59 734	63 205	65 470
Belastningsfullmakter	16 314	18 416	20 990
Sum utgiftsbevilgning	5 613 417	5 287 131	3 507 908
Inntektskrav vaksine	-131 611	-216 732	-254 986
Inntektskrav øvrige driftsinntekter	- 194 650	-198 713	-204 674
Sum inntektskrav	- 326 261	-415 445	-459 660
Netto bevilgning	5 287 156	4 871 686	3 048 248

*Eks. overført fra i fjor

Figur 2 på neste side viser fordeling av den samlede tildelingen i 2023 per kapittel og post.

Figur 2: Bevilgning per kapittel og post 2023

Bevilgningsandelen sier noe om hvor stor andel av instituttets utgifter som dekkes av tildelingen over statsbudsjettet. Tabell 29 viser at bevilgningsandelen er redusert fra 2021 og 2022 og må sees i sammenheng med reduksjon i bevilgning til koronavaksine.

Tabell 29: Bevilgningsandel 2021 – 2023

Bevilgningsandel (beløp i hele tusen)	2021	2022	2023
Inntekt fra bevilgning*	4 480 266	4 218 280	2 655 078
Sum driftsinntekter *	4 851 469	4 725 494	3 187 332
Bevilgningsandel (motsatt sammenstilling) **	92,3 %	89,3 %	83,3 %

* Inntekt fra bevilgning og sum driftsinntekter er hentet fra resultatregnskapet i årsregnskapet.

**Bevilgningsandelen viser hvor stor andel av inntektene som er finansiert av bevilgning og er knyttet til samfunnsoppdraget.

I tillegg til inntekt fra bevilgninger har instituttet inntekter fra salg av varer og tjenester, inntekt fra tilskudd og overføringer og andre driftsinntekter, som vist i tabell 30. Driftsinntekter er hentet fra resultatregnskapet i årsregnskapet.

Tabell 30: Driftsinntekter 2021 - 2023

Driftsinntekter (beløp i hele tusen)	2021	2022	2023
Inntekt fra bevilgninger	4 480 266	4 218 280	2 655 078
Salgs- og leieinntekter	151 950	282 664	295 993
Inntekt fra tilskudd og overføringer	218 473	222 990	234 862
Andre driftsinntekter	781	1 561	1 398
Sum driftsinntekter	4 851 469	4 725 494	3 187 332

Inntekt fra tilskudd og overføringer omfatter blant annet inntekter fra eksterntfinansierte forskningsprosjekter, herunder fra Forskningsrådet, EU og «andre», som vist i Tabell 31.

I tillegg til tilskudd og overføringer inkluderer disse tallene også andre salgsinntekter i tilknytning til eksternfinansierte forskningsprosjekter.

Tabell 31: Prosjektinntekter fra eksterne finansieringskilder, fordelt på Forskningsrådet, EU og andre

Finansieringskilde (beløp i hele tusen)	2021	2022	2023
Forskningsrådet	79 799	101 309	124 543
EU	30 501	50 759	67 188
Andre	54 178	49 370	75 843
Totalsum	164 478	201 437	267 574

I kategorien «andre finansieringskilder» finner man blant annet Helsedirektoratet, Stine Sofies Stiftelse, Kreftforeningen og NORAD.

Inntektsøkningen i perioden kan hovedsakelig forklares av at en del aktivitet som ble utsatt under pandemien nå er igangsatt, og inntektene blir innbetalt når kostnader påløper i prosjektene.

Folkehelseinstituttets EU-prosjekter finnes blant annet innenfor følgende programmer:

- Horisont Europa, med finansiering fra:
 - Cluster Health
 - Research Infrastructure
 - Klima mission
 - Innovative Health Initiative
 - Marie Skłodowska Curie Actions (MSCA)
 - European Research Council (ERC)
- Horisont 2020, med finansiering fra:
 - Health Demographic, Change and Wellbeing (Societal challenges 1)
 - Food Security, Sustainable Agriculture and Forestry, Marine, Maritime and Inland Water Research and the Bioeconomy (Societal challenges 2)
 - European Research Council (ERC)
- EUs 4. helseprogram EU4Health med deltakelse i 11 myndighetssamarbeid (Joint Actions) innen bl.a. forebygging av ikke-smittsomme sykdommer, overvåking og global helse.

Driftskostnader

Tabell 32 på neste side gir en overordnet oversikt over instituttets driftskostnader de tre siste årene. Sum driftskostnader i 2023 var 1,538mrd. kroner lavere enn i 2022 (-32,5 %), hovedsakelig pga koronavaksinasjonsprogrammet.

Tabell 32: Driftskostnader 2021 - 2023

Driftskostnader (beløp i hele tusen)	2021	2022	2023
Lønn og sosiale kostnader	1 044 797	1 111 779	1 032 465
Varekostnader	123 048	224 447	294 981
Nedskrivning av varer	40 000	8 241	5 481
Andre driftskostnader	3 615 942	3 357 417	1 825 195
Avskrivninger	23 325	23 617	24 051
Nedskrivninger	4 160	4	5 218
Sum driftskostnader	4 851 274	4 725 506	3 187 391

Sett bort fra programvaksine, utgjør lønn inkl. sosiale kostnader den største driftskostnaden.

De største postene under andre driftskostnader er kostnader til husleie og FDV (forvaltning, drift og vedlikehold), kjøp av konsulenttjenester, tjenester fra Norsk Helsenett, driftskostnader knyttet til eksternfinansierte forskningsprosjekter, beredskap pandemi, abonnementer til Helsebiblioteket og laboratoriekostnader. En stor andel av disse kostnadene er faste kostnader som ikke er direkte skalerbare. Det gjelder husleie og FDV (forvaltning, drift og vedlikehold), abonnementer til Helsebiblioteket, tjenesteavtalen med Norsk Helsenett og vaksinekjøp. I 2021 og 2022 hadde instituttet betydelig kostnader til koronavaksinasjonsprogrammet og det generelle beredskapsarbeidet, kostnader instituttet ikke lenger har i 2023.

Tabell 33: Arealkostnader

Indikator	2022	2023
Areal pr ansatt (inkl. spesialarealer)	46 kvm*	53 kvm
Kostnad pr kvm	2 576	2 734
Lokalkostnad pr årsverk	146 843**	160 998

* For 2022 ble 26 kvm pr ansatt rapportert. Dette inkluderte ikke spesialareal. For 2023 rapporteres det på totalareal, tall for 2022 er korrigeret.

** Endret beregning av lokalkostnader pr årsverk for 2023. I årsrapport 2022 ble lokalkostnader på kr 89 721 pr årsverk rapportert, dette inkluderte ikke lokalkostnader for spesialarealer eller renhold, vakthold, vaktmestertjenester og andre lokalkostnader. I 2023 defineres lokalkostnader som leie av lokaler, renovasjon, vann, avløp, lys, varme, renhold, vakthold, vaktmestertjenester og andre lokalkostnader, og alle lokaler inkluderes.

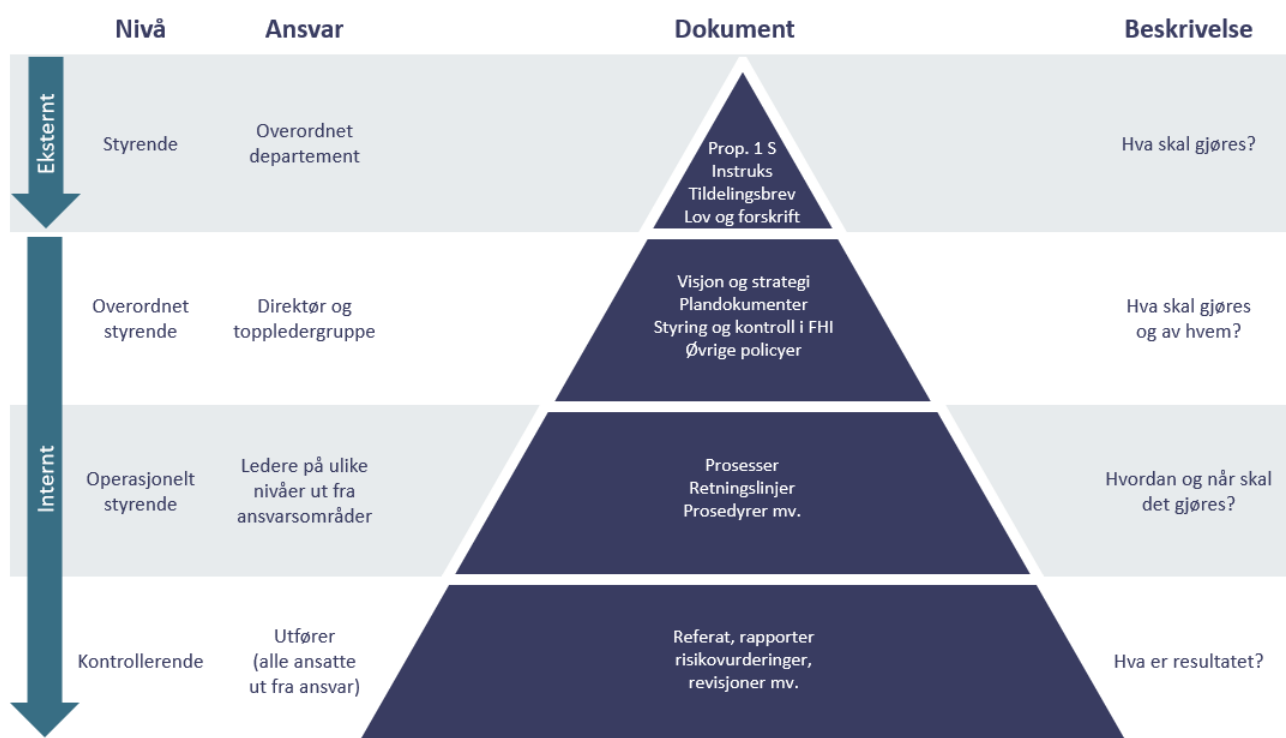
Del IV. Styring og kontroll i virksomheten

Instruks for Folkehelseinstituttet av 17.12.2015, fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet, beskriver samfunnsoppdrag, myndighet og ansvar samt administrative krav til virksomheten ved Folkehelseinstituttet. Økonomiforvaltningen ved instituttet skal følge Reglement for økonomistyring i staten og Finansdepartementets bestemmelser om økonomistyring i staten.

Organisering og utøvelse av styring og kontroll ved Folkehelseinstituttet er dokumentert i instituttets øverste policydokument «Styring og kontroll ved Folkehelseinstituttet», og dokumentet gir en overordnet beskrivelse av instituttets styringssystem. Dokumentet er et internt styringsdokument for ledere og medarbeidere på instituttet, men deles også med eksterne som eier, aktuelle samarbeidspartnere og oppdragsgivere på forespørsel. Dokumentet legger grunnlaget for underliggende styrende dokumenter, rutiner og retningslinjer.

Instituttet benytter mål- og resultatstyring som sitt grunnleggende styringsprinsipp. Den samlede måloppnåelse vurderes for 2023 som god i henhold til eiers bestillinger og vårt samfunnsoppdrag.

Instituttet har etablerte rutiner for oppfølging av virksomheten, og leverer rapportering til Helse- og omsorgsdepartementet og Riksrevisjonen i henhold til gjeldende krav.

Oppfølging av Riksrevisjonsrapporter for 2022

Riksrevisjonen (RR) gjennomførte en etterlevelsesrevisjon av informasjonssikkerhet i helseregistrene i 2022 og leverte rapport til HOD i 2023. RR påpeker blant annet mangler hos FHI når det gjelder risikostyring, leverandøroppfølging og informasjonssikkerhetsarbeid. RR påpeker at FHI ikke overholder lovpålagte frister for

utlevering av data til forskning. Det er laget en plan for oppfølging av RR rapport hvor blant annet følgende tiltak er iverksatt:

- FHI har sammen med NHN arbeidet målrettet for å korrigere potensielle sikkerhetsbrister i alle applikasjonene.
- Det har blitt gjennomført flere oppryddinger i hvem som skal ha tilgang til hvilke data.

Riksrevisjonens årlige regnskapsrevisjon for 2022 konkluderte med at FHI hadde manglende internkontroll på verdifastsettelsen av vaksiner og oppfølging av eksternfinansierte prosjekter. Følgende tiltak er igangsatt:

- Det er hentet inn ekstern bistand fra Deloitte for å gjennomgå vaksineområdet. Utfordringene har særlig vært knyttet til store mengder pandemivaksine og valutadifferanser.
- For eksterne prosjekter er det satt i gang et arbeid med å dokumentere internkontrollen både i statsregnskapet og virksomhetsregnskapet. I dette arbeidet bistår også Deloitte, i tillegg til DFØ.

Internrevisjonen

Folkehelseinstituttets internrevisjon har som formål å gi risikobaserte og objektive bekreftelser, råd og innsikt for å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift. Internrevisjonen jobber etter godkjent revisjonsplan med oppdrag knyttet til instituttets styring og kontroll. Med bakgrunn i instituttets krevende situasjon i 2023, med omstilling og nedbemanning og endringer i sentral helseforvaltning, har internrevisjonen foretatt en dreining av ordinære bekreftelsesoppdrag/revisjoner til å gjennomføre rådgivningsoppdrag for å bidra til konkrete forbedringer i instituttets prosesser. Internrevisjonen gjennomførte rådgivningsoppdrag innen samhandling mellom ledelse og tillitsvalgte, omstillingens virkning på arbeidsmiljø og bistø med metodeutvikling, fasilitering og rapportering på risikostyring i omstillingen. Internrevisjonen gjennomfører oppfølging av anbefalinger i revisjoner/undersøkelser fra tidligere år. Det utarbeides en egen årsrapport for internrevisjonen som oversendes departementet og Riksrevisjonen.

Helse, miljø og sikkerhet

Folkehelseinstituttet har en HMS- og verneorganisasjon som består av mer enn 100 ansatte med ulike roller og oppgaver innen helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Eksempler er AKAN-utvalg, hovedverneombud og lokale verneombud, ansvarlig brannvernkoordinator og lokale brannvernkoordinatorer, hovedansvarlig for stoffkartoteket og lokale stoffkartotekansvarlige, strålevernansvarlig og biosikkerhetsutvalg.

Instituttet har arbeidsmiljøutvalg (AMU) med fire representanter hver fra arbeidsgiver- og arbeidstakersiden. AMU har faste møter hvor det jobbes kontinuerlig med saker som arbeidsmiljø og organisasjonskultur, sykefraværsoppfølging, psykososialt arbeidsmiljø, skademeldinger og inkluderende arbeidsliv. Verneombud velges for hvert bygg/sted, og instituttet har et hovedverneombud.

Det gjennomføres årlig en HMS-vurdering i alle avdelinger på instituttet. Dette er en viktig del av instituttets systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, og vurderingen bidrar til å avdekke risikoforhold og hindre at uheldige arbeidsmiljøforhold oppstår.

Arbeidskriminalitet

Ved tjenesteanskaffelser benyttes statens standardavtaler som inneholder kontraktsvilkår knyttet til lønns- og arbeidsvilkår. Videre har instituttet i 2023 fullført utvikling av prosessbeskrivelse for anskaffelser som blant annet legger til rette for at krav til lønns- og arbeidsvilkår blir vurdert i anskaffelser og at relevante kontraktsvilkår blir fulgt opp i kontraktperioden.

Del V. Vurdering av framtidsutsikter

FHIs samfunnsoppdrag videreføres med noen justeringer etter omorganiseringen av den statlige helseforvaltningen i 2023. Instituttet skal spisses som kunnskapsetat, med ansvar for kunnskapsoppsummeringer og forskning. Samtidig er beredskapsrollen som statens smitteverninstitutt prioritert, med ansvar for overvåkning av smittsomme sykdommer, risikovurderinger og råd om tiltak. Etter samlingen av helseregistre i FHI vil instituttet bli Norges sentrale aktør innen helsedata, med ansvar for å legge til rette for god utnyttelse av helsedata.

Organisasjonen står overfor store forventninger og muligheter som krever utvikling. Fire drivere av dette utviklingsbehovet er beskrevet nedenfor.

De neste årene vil FHI fortsette å utvikle organisasjonen, mobilisere ressurser til nye innsatser og funksjoner, og prioritere å søke friske midler til relevante forsknings- og innovasjonsprosjekter. Et viktig spørsmål er hvordan instituttet kan tilpasse seg raskt nok og i stor nok grad for å gripe mulighetene, nå nye ambisjoner og svare på endringsbehovet.

Nylig erfaring tilsier at FHI har evnen til rask omstilling. Under koronapandemien dreiet instituttet aktivitet til prioriterte oppgaver og innovasjon for krisehåndteringen. Samtidig er det tydelig etter flere runder de siste årene med nedskalering av kapasitet samtidig med at bredden i oppgaver i stor grad er opprettholdt, at instituttet har begrenset fleksibilitet i oppgaveporteføljen utenom kriser og dermed lite rom for å sette inn nye innsatser.

Styrking av omstillingsevnen til instituttet og prioritering blant instituttets strategiske utviklingsområder blir derfor viktige tema i ledelsen av instituttet og i etatsstyringsdialogen fremover.

Fire drivere av omstilling i FHI

Driver 1: Utvikling i utfordringsbildet for samfunnsoppdraget

Flere utviklingstrekk vi har sett det siste året medfører behov for nye initiativer i instituttet og/eller utvikling eller dreining av eksisterende aktiviteter. Dette er noen eksempler:

- Det er registrert en økning i forekomsten av psykiske plager og lidelser blant unge, men vi kan foreløpig ikke forklare hvorfor.
- Klimaendringer kan påvirke den fysiske og psykiske helsen i befolkningen på flere måter, blant annet ved at smittsomme sykdommer sprer seg på nye måter.
- Folkehelseinstituttet er en virksomhet som bruker data og digitale teknologier i stor grad, og påvirkes derfor direkte av utviklingen i disse teknologiene og av lovverket som regulerer bruken av dem. Vi ser at nye KI-verktøy allerede påvirker blant annet forskning, dataforvaltning, administrasjon og kravene til tilgjengelig og etterrettelig kommunikasjon.
- Geopolitiske forhold, som krig i Europa og endringer i globale maktforhold, endrer også trusselbildet og nasjonale prioriteringer innen beredskap, informasjons- og samfunnssikkerhet. Det har konsekvenser også for arbeidet med beredskap og sikkerhet i FHI, som vil være høyt prioritert.

Driver 2: Nye oppgaver og forventninger

I 2023 kom det signaler om økte ambisjoner og endring i forventninger til FHI fra politisk-administrativt hold. Det gjelder blant annet økt nytte av helsedata, kunnskapsfunksjoner i kriser og ambisjonene for en spisset kunnskapsetat. Å svare på disse forventningene vil innebære dreining av eksisterende aktivitet.

Driver 3: Tilpasning til tidligere omstillinger

Organisasjonen har gjennomgått flere runder med kutt og virksomhetsoverdragelser de siste årene, som sammen med koronapandemien har beslaglagt mye kapasitet innen ledelse og administrasjon. Dette har blant annet skapt et etterslep for fornyelse av administrative systemer, løsninger og prosesser, og ført til tap av kritisk kompetanse. Det er blant annet behov for å vurdere om administrasjon og stab i instituttet er tilstrekkelig robust for å ivareta nye krav. Det gjelder også funksjoner knyttet til sikkerhet og beredskap på instituttnivå.

Driver 4: Virksomhetsoverdragelser fra 1. januar 2024

Fra 1. januar 2024 er Folkehelseinstituttet en enda mer sammensatt organisasjon med nye oppgaver og ansatte på syv forskjellige steder i Norge. Virksomhetsoverdragelsene gir muligheter til å skape synergier mellom ulike kunnskapsmiljøer og mellom kunnskapsmiljøer og forvaltning av infrastruktur og tjenester. Dette krever tilpasninger både fra tidligere og nye fagmiljøer som sammen skal utgjøre den nye organisasjonen.

Del VI. Årsregnskap

Ledelseskomentarer – Årsregnskap 2023

Folkehelseinstituttet er et bruttobudsjettert forvaltningsorgan i den sentrale statlige helseforvaltningen og er direkte underlagt Helse- og omsorgsdepartementet, og sidestilt med blant annet Helsedirektoratet, Direktoratet for e-helse og Helsetilsynet.

Samfunnsoppdraget til Folkehelseinstituttet er å produsere, oppsummere og kommunisere kunnskap for å bidra til godt helsearbeid og gode helse- og omsorgstjenester for å sikre bedre helse i Norge og globalt. Folkehelseinstituttet arbeider faglig selvstendig og har nasjonale oppgaver innen kunnskap, beredskap og sikkerhet, og effektive tjenester og infrastruktur.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og i krav fra Helse- og omsorgsdepartementet i hovedinstruks. Folkehelseinstituttet mener at regnskapet gir et dekkende bilde av disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld. Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Vurdering av vesentlige forhold

Bevilgningsrapportering

Kapittel og post 371003 har en mindreinntekt på 2,8 mill. kroner pga. redusert etterspørsel etter influensavaksine .

Kapittel og post 071021 har en mindreutgift på 26,8 mill. kroner. Mindreutgiften forklares med ubenyttede midler pga. midler er overført både fra 2021 og ny tildeling. Vaksineleveranser i desember på 10,0 mill. kroner blir utbetalt i 2024. Kapittel og post 071022 har en merutgift på 0,7 mill. kroner og forklares av økt etterspørsel etter reisevaksiner, vaksiner mot meningokokk og Denguefeber.

Kapittel og post 071023 har en mindreutgift på 789,5 mill. kroner. Etter korrigerings av uttaksmerverdiavgift pga. tilbakeførte vaksinedoser fra sykehusapotekene er mindreutgiften 608,8 mill. kroner. Måltallet for distribusjon høsten 2023 på 1,5 mill. doser pandemivaksiner ble ikke nådd pga. lavere etterspørsel etter pandemivaksiner.

Kapittel og post 374502 har en merinntekt på 109,9 mill. kroner. Forklaringen på merinntekten er tidsforskyvning mellom tidspunktene for inn- og utbetaling for prosjekter som har hatt utgifter i 2022 og innbetalinger i 2023.

Kapittel og post 074501 har en mindreutgift på 39,4 mill. kroner. Mindreutgiften forklares med overført bevilgning på 15 mill. kroner til kompetansesenteret i Levanger, etableringen av kompetansesenteret har pågått i 2023. Det har ikke vært full drift i hele 2023, helårseffekten vil komme fra 2024. Pensjonsutgiftene har vært 5 mill. kroner lavere enn opprinnelig anslag fra SPK og DFØ. I tillegg er det gjennomført innsparingstiltak for å holde utgiftene innenfor tildelt bevilgning.

Kapittel og post 074521 har en merutgift på 74,9 mill. kroner. Når det er tatt hensyn til merinntektsfullmakten på kapittel og post 374502, er netto mindreutgift på 34,9 mill. kroner. Det ble tildelt 10 mill. kroner til utvidelse av Legemiddelregisteret. I 2023 har det vært en etableringsfase med mindre bruk av ressurser, mens gjennomføring og utvikling av løsningen starter i 2024. Utgiftene på kapittel og post 074521 er knyttet til eksternt finansierte prosjekter. Netto mindreutgift forklares med tidsforskyvning mellom tidspunktene for inn- og utbetalinger for prosjekter som ikke mottar forskudd som kan føres mot mellomværende. Kapittel og post 074545 har en mindreutgift på 8,7 mill. kroner pga. forsinkelser i levering av laboratorieutstyr i 2023. Dette utstyret blir levert og utbetalt i 2024.

Mellomværende med statskassen 31.12.2023 utgjorde 190,0 mill. kroner. Endringen på 26,9 mill. kroner i forhold til 31.12.2022 forklares med økning i fordring på offentlige avgifter på 40,3 mill. kroner pga. tilbakeføring av uttaksmerverdiavgift. Det er en reduksjon i gjeld på 25,4 mill. kroner pga. avsatt pensjonspremie knyttet til reduksjon i utbetalt lønn til midlertidige stillinger etter omstilling, samt en økning i gjeld på 43,8 mill. kroner pga. økte forskuddsinnbetalinger på eksternt finansierte prosjekter.

Artskontorrapportering

I 2023 er sum utbetalinger til drift 2,7 mrd. kroner og sum innbetalinger fra drift er 566,5 mill. kroner. Sammenlignet med 2022 er innbetalinger fra drift økt med 66,5 mill. kroner og utbetalinger til drift er redusert med 2,5 mrd. kroner.

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet per 31.12.2023 er 2,2 mrd. kroner.

Sum mellomværende med statskassen per 31.12.2023 er 190,0 mill. kroner, en endring på 26,9 mill. kroner i forhold til 31.12.2022. Endringen forklares med økt fordring på offentlige avgifter, redusert avsatt pensjonspremie og økte forskuddsinnbetalinger på eksternt finansierte prosjekter.

Resultatregnskap

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. Inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og inntekter fra tilskudd.

Sum driftsinntekter per 31.12.2023 er 3,2 mrd. kroner og sum driftskostnader per 31.12.2023 er 3,2 mrd. kroner. Både sum driftsinntekter og sum driftskostnader er redusert med 1,5 mrd. kroner i forhold til 2022.

Endringene forklares med reduserte driftskostnader som følge av innsparingstiltak. Inntekt fra bevilgninger er redusert i takt med reduksjonen i driftskostnadene, og det har samtidig vært en liten økning i andelen eksternt finansiering (tilskudd, oppdrags- og salgsinntekter). Andelen av totale kostnader som er finansiert av bevilgningen er redusert med 6 % i forhold til 2022.

Balanse

Balansesummen er på 1,0 mrd. kroner per 31.12.2023 er 29 % lavere enn per 31.12.2022. Reduksjonen forklares med redusert beholdning av pandemivaksine pga. lavere etterspørsel.

Investeringer i 2023

Det er investert i laboratoriestyr på 6 mill. kroner.

Forskjell mellom virksomhetsregnskap og rapportering til statsregnskapet

Generelt består forskjellen i tidspunkt for inntekts- og utgiftsføring, og ulik behandling av eiendeler og gjeld. Anleggsmidler balanseføres og avskrives i virksomhetsregnskapet, mens anleggsmiddelets anskaffelseskost er utgiftsført i bevilgnings- og artskontorrapporteringen. Varelageret er balanseført, og solgte varer kostnadsføres i virksomhetsregnskapet, mens varekjøpet er utgiftsført i bevilgnings- og artskontorrapporteringen. I virksomhetsregnskapet balanseføres kundefordringer og tilhørende inntekt resultatføres. Leverandørgjeld balanseføres og tilhørende kostnader resultatføres. Bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser inn- og utbetalinger.

Virksomhetsregnskapet føres etter periodiseringsprinsippet. Det innebærer at virkningen av transaksjoner og andre hendelser regnskapsføres som inntekter, kostnader, eiendeler eller gjeld når de inntreffer, uavhengig av tidspunkt for inn- og utbetalinger. Bevilgnings- og artskontorrapporteringen rapporteres etter kontantprinsippet, slik at virkningen av transaksjoner og andre hendelser rapporteres på tidspunktet for inn- og utbetalingene.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor for Folkehelseinstituttet. Revisjonsberetningen skal foreligge innen 1. mai 2024.

Oslo, 1. mars 2024

Gun Peggy Strømstad Knudsen

Konstituert direktør,

Folkehelseinstituttet

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten (“bestemmelsene”). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2022 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen “Netto rapportert til bevilgningsregnskapet” er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Folkehelseinstituttet har ingen avgitte belastningsfullmakter i 2023.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i artskontorrapporteringen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2023

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling**	Regnskap 2023	Merutgift (-) og mindreutgift
0710	Vaksiner mv.	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	A, B	272 976 000	246 142 962	26 833 038
0710	Vaksiner mv.	22	Salgs- og beredskapsprodukter m.m., kan overføres	A, B	276 746 000	277 482 212	-736 212
0710	Vaksiner mv.	23	Vaksine og vaksinasjon mot Covid 19	A, B	1 398 400 000	608 846 529	789 553 471
0745	Folkehelseinstituttet	01	Driftsutgifter	A, B	1 377 316 000	1 337 902 280	39 413 720
0745	Folkehelseinstituttet	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	A, B	189 653 000	264 604 714	-74 951 714
0745	Folkehelseinstituttet	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	A, B	19 733 000	11 075 437	8 657 563
1320	Statens vegvesen	01	Driftsutgifter	A	1 200 000	1 200 000	0
0500	Kommunal -og distriktdepartement	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70	A	600 000	600 000	0
0540	Digitaliseringsdirektoratet	25	Medfinansieringsordning for digitaliserings prosjekter, kan overføres	B	8 840 000	1 972 219	6 867 781
0701	E-helse, helseregistre mv.	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70	A	100 000	95 657	4 343
0702	Beredskap og sikkerhet	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70	A	7 600 000	7 306 754	293 246
0703	Internasjonalt samarbeid	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	A	449 613	304 279	145 334
0714	Folkehelse	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under postene 70, 74 og 79	A, B	20 970 000	15 817 988	5 152 012
0714	Folkehelse	60	Kommunale tiltak, kan overføres, kan nyttes under post 21	A, B	6 500 000	6 161 763	338 237
0714	Folkehelse	79	Andre tilskudd, kan overføres, kan nyttes, under post 21	A	14 400 000	14 000 000	400 000
0762	Primærhelsetjenesten	21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70	A, B	7 000 000	2 500 761	4 499 239
0765	Psykisk helse, rus og vold	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 72	A, B	2 200 000	1 638 593	561 407
1400	Klima og miljødepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	6 400 000	5 856 177	543 823
1420	Miljødirektoratet	21	Spesielle driftsutgifter	B	12 150 000	11 194 425	955 575
1633	Nettoordning, statlig betalt mva	1	Driftsutgifter, overslagsbevilgning		0	74 659 767	
Sum utgiftsført					3 623 233 613	2 889 362 516	

Inntektsk Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling**	Regnskap 2023	Merinntekt og mindreinntekt(-)	
3710	Vaksiner mv.	03	Vaksinesalg	254 986 000	252 199 474	-2 786 526
3745	Folkehelseinstituttet	02	Diverse inntekter	204 674 000	314 607 173	109 933 173
5309	Tilfeldige inntekter	29	Tilfeldige inntekter, Ymse	0	1 783 762	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Folketrygdens inntekter, arbeidsgiveravgift	0	135 662 350	
Sum inntektsført				459 660 000	704 252 759	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

2 185 109 757

Kapitalkontoer

60077401	Norges Bank KK /innbetalinger			843 261 925	
60077402	Norges Bank KK/utbetalinger			-3 055 223 823	
Sum rapportert				-26 852 140	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

		2023	2022	Endring
626007	Aksjer Oslo Tech AS	50 000	50 000	0
707003	Mellomværende med statskassen	-190 024 958	-216 877 098	26 852 140

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0710	Vaksiner mv.	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	16 622 000	256 354 000	272 976 000
0710	Vaksiner mv.	22	Salgs- og beredskapsprodukter m.m., kan overføres	28 344 000	248 402 000	276 746 000
0710	Vaksiner mv.	23	Vaksine og vaksinasjon mot Covid 19		1 398 400 000	1 398 400 000
0745	Folkehelseinstituttet	01	Driftsutgifter	45 184 000	1 332 132 000	1 377 316 000
0745	Folkehelseinstituttet	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	17 696 000	171 957 000	189 653 000
0745	Folkehelseinstituttet	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	5 530 000	14 203 000	19 733 000
1320	Statens vegvesen	01	Driftsutgifter		1 200 000	1 200 000
0500	Kommunal -og distriktdepartement	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70		600 000	600 000
0701	E-helse, helseregistre mv.	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70	100 000	0	100 000
0702	Beredskap og sikkerhet	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70		7 600 000	7 600 000
0703	Internasjonalt samarbeid	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	449 613	0	449 613
0714	Folkehelse	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under postene 70, 74 og 79	4 770 000	16 200 000	20 970 000
0714	Folkehelse	60	Kommunale tiltak, kan overføres, kan nyttes under post 21	1 500 000	5 000 000	6 500 000
0714	Folkehelse	79	Andre tilskudd, kan overføres, kan nyttes, under post 21		14 400 000	14 400 000
0762	Primærhelsetjenesten	21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70	5 000 000	2 000 000	7 000 000
0765	Psykisk helse, rus og vold	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 72	1 200 000	1 000 000	2 200 000
1400	Klima og miljødepartementet	21	Spesielle driftsutgifter		6 400 000	6 400 000
Sum utgiftsført				126 395 613	3 475 848 000	3 602 243 613

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindre utgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
071021	"kan overføres"	26 833 038	0	26 833 038	0	0	0	26 833 038	535 073 000	10 000 000
071022	"kan overføres"	-736 212	0	-736 212	-2 786 526	0	0	-3 522 738	522 712 000	0
071023	"kan overføres"	789 553 471	0	789 553 471	0	0	0	789 553 471	4 348 400 000	0
074501		39 413 720	0	39 413 720	0	0	0	39 413 720	66 606 600	39 414 000
074521	"kan overføres"	-74 951 714	0	-74 951 714	109 933 173	0	0	34 981 459	325 989 000	34 981 000
074545	"kan overføres"	8 657 563	0	8 657 563	0	0	0	8 657 563	27 666 000	8 658 000
071421*	"kan overføres"	5 152 012	0	5 152 012	0	0	0	5 152 012	30 725 000	5 015 200
071460*	"kan overføres"	338 237	0	338 237	0	0	0	338 237	10 000 000	338 000
076221*		4 499 239	0	4 499 239	0	0	0	4 499 239	2 499 000	2 499 000
076521*	"kan overføres"	561 407	0	561 407	0	0	0	561 407	4 000 000	561 000
140021		543 823	0	543 823	0	0	0	543 823	543 823	544 000

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte

* 071421, 071460 og 076221 har stikkord "kan overføres" i St prp Nr 1 (2022-2023).

Mottatte belastningsfullmakter på utgiftskapitler

Kapittel	Posttekst	Tildeling	Regnskap	Mindreutgift
054025	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter, kan overføres	8 840 000	1 972 219	6 867 781
142021	Spesielle driftsutgifter	12 150 000	11 194 425	955 575

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter**Mottatte belastningsfullmakter (gjelder for både utgiftskapitler og inntektskapitler)**

FHI har mottatt belastningsfullmakter fra Digitaliseringsdirektoratet (kapittel 0540) og Miljødirektoratet (kapittel 1420). Se detaljer nedenfor.

Stikkordet "kan overføres"

FHIs bevilgninger på post 21 (unntatt kapittel 1400 og 762), post 60 og post 45, er gitt med stikkordet "kan overføres". For poster med stikkordet «kan overføres», kan sum av de siste to års bevilgning for postene overføres til neste budsjettår.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

FHI kan overskride bevilgningen under

- Kapittel 710 post 22 mot tilsvarende merinntekt under kapittel 3710 post 03.
- Kapittel 745 post 01 og 21 mot tilsvarende merinntekt under kapittel 3745 post 02.
- Kapittel 0745 post 01 mot tilsvarende merinntekt under kapittel 3710 post 03.

Bestillingsfullmakt

FHI har fått delegert fullmakt fra HOD for å forplikte staten for fremtidige budsjettår under

- Kapittel 710 post 21 for totalt kroner 500 000 000. Per 31.12.2023 er estimert beløp på inngåtte avtaler og konkrete bestillinger på kapittel 710 post 21 på til sammen 241,9 mill. kroner.
- Kapittel 710 post 22 for totalt kroner 200 000 000. Per 31.12.2023 er estimert beløp på inngåtte avtaler og konkrete bestillinger på kapittel 710 post 22 på til sammen 96,8 mill. kroner.

- Kapittel 710 post 23 for totalt kroner 500 000 000. Per 31.12.2023 er estimert beløp på inngåtte avtaler og konkrete bestillinger på kapittel 710 post 23 på til sammen 501,3 mill. kroner.*

* Estimert beløp forutsetter at kjøp og distribusjon skjer i samme år, uttaksmerverdiavgift er derfor periodisert i takt med varekjøpet. Her vil det kunne oppstå variasjoner i distribusjonen.

Romertallsvedtak

Viser til Prop. 1 S (2022-2023), Folkehelseinstituttet har fått følgende fullmakter:

VII - Fullmakt til føring mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet kan gi Folkehelseinstituttet fullmakt til regnskapsføring av legemiddeldetaljistavgiften mot mellomværendet med statskassen.

VIII - Fullmakt til å donere eller kassere koronavaksiner

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2023 får fullmakt til at vaksinedoser som ikke er planlagt brukt i Norge og som det ikke vurderes som hensiktsmessig å beholde i et beredskapslager, kan doneres eller kasseres.

Mulig overførbart beløp

FHI kan søke HOD om overføring av ubrukt bevilgning iht. årlig rundskriv R-2. Se detaljer under avsnittet Budsjettfullmakter nedenfor.

Budsjettfullmakter

Kapittel og post 074501

Forklaring mindreutgift

I desember 2022 ble det besluttet at instituttet skulle opprette et kompetansesenter i Levanger. Arbeidet med etablering av virksomheten ble påbegynt i 2023, driften av senteret vil ikke oppnå helårseffekt før fra 2024.

Pensjonsutgiftene har vært 5 mill. kroner lavere enn opprinnelig anslag fra SPK og DFØ. I tillegg er det gjennomført innsparingstiltak for å holde utgiftene innenfor tildelt bevilgning.

For kapittel og post 074501 er det søkt om 39 413 720 kroner overført til neste år.

Kapittel og post 074521

Forklaring netto mindreutgift

Kapittel og post 074521 har en merutgift på 74,9 mill. kroner. Når det er tatt hensyn til merinntektsfullmakten på kapittel og post 374502, er netto mindreutgift på 34,9 mill. kroner.

Det ble tildelt 10 mill. kroner til utvidelse av Legemiddelregisteret. I 2023 har det vært en etableringsfase med mindre bruk av ressurser, mens gjennomføring og utvikling av løsningen med tilsvarende mer bruk av ressurser starter i 2024.

Resterende utgifter på kapittel 745 post 21 er knyttet til eksternfinansiert virksomhet med største finansieringskilder som EU og Forskningsrådet.

Netto mindreutgift forklares med tidsforskyvning mellom tidspunktene for inn- og utbetalinger, for prosjekter som ikke mottar forskudd som kan føres mot mellomværende.

For kapittel og post 074521 er det søkt om 34 981 000 kroner overført til neste år.

Kapittel og post 074545

Forklaring mindreutgift

"Kapittel og post 074545 har en mindreutgift på 8,7 mill. kroner pga. forsinkelser i levering av laboratorieutstyr i 2023. Dette utstyret blir levert og utbetalt i 2024.

For kapittel og post 074545 er det søkt om 8 658 000 kroner overført til neste år.

Kapittel og post 374502

Forklaring merinntekt

FHI kan overskride bevilgningen under kapittel og post 074501 Driftsutgifter og 074521 Spesielle driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt på kapittel og post 374502.

Merinntekten forklares med tidsforskyvning mellom tidspunktene for inn- og utbetaling på prosjekter som har hatt utgifter i 2022 og innbetalinger i 2023.

Se forklaring under kapittel og post 074521.

Kapittel og post 071021

Tekst - forklaring mindreutgift

Kapittel og post 071021 har en mindreutgift på 26,8 mill. kroner. Mindreutgiften forklares med ubenyttede midler pga. midler som er overført både fra 2021 og ny tildeling.

I tillegg er planlagte leveranser i desember for til sammen 10 mill. kroner forsinket og vil utbetales i 2024.

For kapittel og post 0710 21 er det søkt om 10 000 000 kroner overført til neste år.

Kapittel og post 071022 - posttekst Salgs- og beredskapsprodukter m.m.

Forklaring merutgift

Kapittel og post 071022 har en merutgift på 0,7 mill. kroner og forklares av økt etterspørsel etter reisevaksiner, vaksiner mot meningokokk og Denguefeber.

Kapittel og post 071023 - posttekst Forhåndsavtaler og vaksinasjon mot covid-19

Forklaring mindreutgift

Kapittel og post 071023 har en mindreutgift på 789,5 mill. kroner. Etter korrigering av uttaksmerverdiavgift pga. tilbakeførte vaksinedoser fra sykehusapotekene er mindreutgiften 608,8 mill. kroner.

Måltallet for distribusjon høsten 2023 på 1,5 mill. doser pandemivaksine ble ikke nådd pga. lavere etterspørsel etter pandemivaksiner.

Kapittel og post 371003 Vaksiner

Forklaring mindreinntekt

Kapittel og post 371003 har en mindreinntekt på 2,8 mill. kroner pga. redusert etterspørsel etter influensavaksine.

Kapittel og post 071421 Folkehelse*Forklaring mindreutgift*

I 2023 har Folkehelseinstituttet mottatt budsjettfullmakter for til sammen 20,97 mill. kroner til 13 ulike oppdrag under kapittel og post 71421.

2023 har vært et krevende år med omstilling og nedbemanning og mindreutgiften er begrunnet med forsinket arbeid av varierende grad som vil ferdigstilles i 2024.

For kapittel og post 071421 er det søkt om 5 015 200 kroner overført til neste år.

Kapittel og post 071460 Folkehelse mv.*Forklaring mindreutgift*

FHI skal videreformidle midler til teknologiutvikling i vannbransjen etter søknader fra kommunene. Programmet skal gå over 5 år. Søknadsmengden og kvalitet på søknadene fra kommunene har økt ettersom programmet har blitt mer kjent.

Ved å overføre restmidler vil det være mulig å igangsette flere gode prosjekter.

For kapittel og post 071460 er det søkt om 338 000 kroner overført til neste år.

Kapittel og post 076221 Primærhelsetjenesten*Forklaring mindreutgift*

Arbeidet med validering av skjema og datainnsamlingsmåter, konstruksjon og testing av pasientbaserte indikatorer for fylker/kommuner, samt analyser/forskning er forsinket og gjennomføres i 2024.

For kapittel og post 076221 er det søkt om 2 499 000 kroner overført til neste år.

Kapittel og post 076521 Psykisk helse- og rusarbeid*Forklaring mindreutgift*

Prosjektet Pilot for kartlegging av selvmord er forsinket og avventer uttalelse fra personvernombud som mener prosjektet ikke kan gjennomføres som beskrevet i prosjektprotokoll.

For kapittel og post 076521 er det søkt om 561 000 kroner overført til neste år.

Kapittel og post 140021 Klima og miljødepartementet*Forklaring mindreutgift*

Prosjektet Verdsetting 2 er et 3-årig prosjekt. Det er meldt om forsinkelse og ønske om 6-12 måneders utsettelse til både KLD og HOD.

For kapittel og post 140021 er det søkt om 544 000 kroner overført til neste år.

Oppstilling av artskontorapporteringen 31.12.2023

	31.12.2023	31.12.2022
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	237 861 783	206 457 251
Salgs- og leieinnbetalinger	295 222 486	272 215 046
Andre innbetalinger	33 397 927	21 304 412
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>	<i>566 482 196</i>	<i>499 976 708</i>
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	1 061 256 670	1 091 801 205
Utbetalinger til varer	271 326 530	252 082 372
Andre utbetalinger til drift	1 452 370 406	3 908 217 592
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	<i>2 784 953 605</i>	<i>5 252 101 169</i>
Netto rapporterte driftsutgifter	2 218 471 409	4 752 124 460
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	326 828	91 396
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	<i>326 828</i>	<i>91 396</i>
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	9 299 164	18 253 152
Utbetaling av finansutgifter	290 595	75 110
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	<i>9 589 759</i>	<i>18 328 262</i>
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	9 262 931	18 236 866
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	20 161 763	21 335 313
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	<i>20 161 763</i>	<i>21 335 313</i>
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	1 783 762	1 533 034
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	135 662 350	134 678 157
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	74 659 767	91 695 408
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>	<i>-62 786 345</i>	<i>-44 515 783</i>
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	2 185 109 757	4 747 180 857
Oversikt over mellomværende med statskassen		
Eiendeler og gjeld	31.12.2023	31.12.2022
Fordringer på ansatte	717 230	463 475
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	16 963 379	72 633
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-38 062 993	-42 583 980
Til gode offentlige avgifter	74 157 570	33 816 136
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse*	-14 322 352	-39 731 282
Mottatte forskuddsbetalinger	-212 489 802	-168 660 767
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m.)	310 650	139 816
Annen kortsiktig gjeld	-17 298 640	-393 129
Sum mellomværende med statskassen	-190 024 958	-216 877 098

* Pensjonstrekket i de ansattes lønn (2%) på konto 263 inngår også på denne linjen.

Regnskapsprinsipper for bruttobudsjetterte virksomheter – Virksomhetsregnskap avlagt i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Virksomheten resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Fra 1. januar 2022 betaler virksomheten en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at

premiereserven er a jour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Leieavtaler

Virksomheten har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper. Folkehelseinstituttet leier standard PCer og resultatfører disse kostnadene.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Egenutvikling av programvare

Utvikling av programvare i Folkehelseinstituttet skjer etter «agil» utviklingsmetode, slik at skillet mellom utvikling vs. vedlikehold og drift er vanskelig å fastslå. Derfor er kjøp av bistand til utvikling av programvare kostnadsført. Utgifter vedrørende bruk av egne ansatte knyttet til applikasjonsutviklingsfasen ved utvikling av programvare, er kostnadsført.

Investeringer i aksjer og andeler

Investeringer i aksjer og andeler er balanseført til kostpris på anskaffelsestidspunktet. Investeringer i aksjer og andeler er vurdert til laveste verdi av balanseført verdi og virkelig verdi.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet. Folkehelseinstituttet har valutakonto i EURO utenfor statens konsernkontoordning. Verdien er vurdert til Norges Banks spotkurs per 31.12.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Beholdninger omfatter varer for salg og driftsmateriell som benyttes i eller utgjør en integrert del av virksomhetens offentlige tjenesteyting. Innkjøpte varer er verdsatt til anskaffelseskost ved bruk av metoden først inn, først ut (FIFO). Beholdninger av varer er verdsatt til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Beholdninger av driftsmateriell er verdsatt til anskaffelseskost. I regnskapet er det avsatt for forventet ukurans på vaksiner pga. holdbarhetsdato utløper 1. tertial 2024.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de

enkelte fordringene. Krav som er foreldet per 31. desember 2023 er ført ut av reskontro og regnskapet. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen ved regnskapsårets slutt. Her er Norges Banks spotkurs per 31.12 lagt til grunn.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskuddsforvaltning presenteres etter de samme prinsipper som det er bokført. Dette fremgår i regnskapslinjen for gjeld vedørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten i balanseoppstillingen. Folkehelseinstituttet har ingen gjeld vedørende tilskuddsforvaltning per 31.12.2023.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap

	Note	31.12.2023	31.12.2022
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	2 655 078 306	4 218 279 592
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	234 862 485	222 990 049
Salgs- og leieinntekter	1	295 993 362	282 663 782
Andre driftsinntekter	1	1 397 827	1 560 652
<i>Sum driftsinntekter</i>		<i>3 187 331 980</i>	<i>4 725 494 076</i>
Driftskostnader			
Varekostnader		294 981 216	224 447 462
Nedskrivning varer og driftsmidler		5 481 058	8 240 747
Lønnskostnader	2	1 032 465 022	1 111 778 793
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	24 051 376	23 617 279
Nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle	3,4	5 217 588	3 914
Andre driftskostnader	5	1 825 195 218	3 357 417 411
<i>Sum driftskostnader</i>		<i>3 187 391 478</i>	<i>4 725 505 605</i>
Driftsresultat		-59 498	-11 529
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	326 828	91 396
Finanskostnader	6	267 331	79 867
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		<i>59 498</i>	<i>11 529</i>
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Tilskudd til andre	9	20 161 763	21 335 313
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		20 161 763	21 335 313
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>

Balanse			
	Note	31.12.2023	31.12.2022
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	5 673 710	3 014 181
Immaterielle eiendeler under utførelse	3	0	4 597 776
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		<i>5 673 710</i>	<i>7 611 957</i>
II Varige driftsmidler			
Maskiner og transportmidler	4	39 048 821	49 583 869
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	56 953 873	61 586 364
Anlegg under utførelse	4	1 382 216	1 382 216
<i>Sum varige driftsmidler</i>		<i>97 384 910</i>	<i>112 552 449</i>
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	10	50 000	50 000
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		<i>50 000</i>	<i>50 000</i>
Sum anleggsmidler		103 108 619	120 214 406
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	11	571 633 999	981 249 893
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		<i>571 633 999</i>	<i>981 249 893</i>
II Fordringer			
Kundefordringer	12	47 471 675	40 541 673
Opptjente, ikke fakurerte inntekter	13	47 244 940	41 215 860
Andre fordringer	14	261 725 697	295 317 665
<i>Sum fordringer</i>		<i>356 442 311</i>	<i>377 075 198</i>
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd	15	16 963 379	72 633
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		<i>16 963 379</i>	<i>72 633</i>
Sum omløpsmidler		945 039 689	1 358 397 723
Sum eiendeler drift		1 048 148 308	1 478 612 129
Sum eiendeler		1 048 148 308	1 478 612 129

Statens kapital og gjeld

	Note	31.12.2023	31.12.2022
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapskapital			
Sum virksomhetskapskapital		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	518 635 850	913 072 545
Sum avregninger		518 635 850	913 072 545
Sum statens kapital		518 635 850	913 072 545
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Sum avsetninger for langsiktige forpliktelser		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
Sum annen langsiktig gjeld		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	17	58 478 409	132 491 240
Skyldig skattetrekk		38 043 264	42 583 980
Skyldige offentlige avgifter		18 650 239	22 839 892
Avsatte feriepenger		82 963 309	95 004 450
Mottatt forskuddsbetaling	13	221 169 074	164 244 204
Annen kortsiktig gjeld	16	110 208 164	108 375 817
Sum kortsiktig gjeld		529 512 459	565 539 584
Sum gjeld		529 512 459	565 539 584
Sum statens kapital og gjeld drift		1 048 148 308	1 478 612 129
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer			
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		0	0
Sum statens kapital og gjeld		1 048 148 308	1 478 612 129

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2023	31.12.2022
Inntekt fra bevilgninger*		
Inntekt fra bevilgninger	2 655 078 306	4 218 279 592
Sum inntekt fra bevilgninger	2 655 078 306	4 218 279 592
<p>*Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.</p> <p>For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.</p>		
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra Norges forskningsråd	109 942 264	106 936 542
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	29 242 154	18 472 663
Tilskudd fra EU	59 952 981	52 396 842
Andre tilskudd og overføringer	35 725 086	45 184 003
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	234 862 485	222 990 049
Inntekt fra gebyrer		
Sum inntekt fra gebyrer	0	0
Salgs- og leieinntekter		
Salgsinntekt sera og vaksiner, avgiftspliktig	247 211 258	230 473 308
Salgsinntekt, avgiftspliktig	30 247 428	34 660 037
Salgsinntekt, avgiftsfri	10 739 972	9 709 458
Salgsinntekt analyser, unntatt avgiftsplikt	2 652 818	2 779 396
Salgsinntekt, unntatt avgiftsplikt	5 141 886	4 704 710
Leieinntekter	0	336 872
Sum salgs- og leieinntekter	295 993 362	282 663 782
Andre driftsinntekter		
Gevinst ved avgang av anleggsmidler	8 436	0
Andre driftsinntekter	1 389 391	1 560 652
Sum andre driftsinntekter	1 397 827	1 560 652
Sum driftsinntekter	3 187 331 980	4 725 494 076

Note 2 Lønnskostnader

	31.12.2023	31.12.2022
Lønn og overtid fast ansatte**	679 232 178	697 212 482
Lønn og overtid midlertidig ansatte***	68 215 046	114 935 758
Feriepenger	92 361 492	98 448 317
Arbeidsgiveravgift	132 106 675	137 235 055
Pensjonskostnader*	80 960 965	79 039 801
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-33 587 487	-29 427 580
Andre ytelser	13 176 155	14 334 959
Sum lønnskostnader	1 032 465 022	1 111 778 793

Antall utførte årsverk	938	1 059
-------------------------------	------------	--------------

* Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2023 10,60 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremie/pensjonsgrunnlaget i 2023 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2022 utgjorde premiesatsen 9,80 prosent (fra 1.4.2022).

** Inneholder lønn og sosiale kostnader (feriepenger, arbeidsgiveravgift og pensjonskostnader).

** Reversering av avsetning sluttvederlag (artskonto 509) og utbetaling av sluttvederlag (artskonto 536) er presentert samlet på regnskapslinjen "Lønn og overtid fast ansatte".

*** Lønnskostnader midlertidig ansatte er redusert pga. nedbemanning.

Note 3 Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	31 847 306	4 597 776	36 445 082
Tilgang i året	0	0	0
Avgang anskaffelseskost i året (-)	-7 054 000	0	-7 054 000
Fra immaterielle eiendeler under utførelse til annen gruppe i :	4 597 776	-4 597 776	0
<i>Anskaffelseskost</i>	<i>29 391 082</i>	<i>0</i>	<i>29 391 082</i>
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	919 045	0	919 045
Nedskrivninger i året	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	27 914 080	0	27 914 080
Ordinære avskrivninger i året	1 938 247	0	1 938 247
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	-7 054 000	0	-7 054 000
Balanseført verdi 31.12.2023	5 673 710	0	5 673 710

Avskrivningssatser (levetider)	5 år / lineært	Ingen avskrivning
--------------------------------	----------------	----------------------

Avhendelse av immaterielle eiendeler i 2023:

Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0

Tilgang 2023

Ingen tilgang immaterielle eiendeler i 2023

Avhendelse i 2023

Ingen avhendelse av immaterielle eiendeler i 2023

Note 4 Varige driftsmidler

	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Anlegg under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	189 950 773	133 763 976	1 382 216	325 096 965
Tilgang i året	6 073 963	6 112 778	0	12 186 742
Avgang anskaffelseskost i året (-)	-40 279 262	-3 797 174	0	-44 076 436
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0	0
Anskaffelseskost	155 745 474	136 079 581	1 382 216	293 207 271
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	10 595 857	14 162 424	0	24 758 281
Nedskrivninger i året	5 217 588	0	0	5 217 588
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	129 771 046	58 015 189	0	187 786 235
Ordinære avskrivninger i året	11 391 424	10 721 705	0	22 113 129
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	-40 279 262	-3 773 610	0	-44 052 872
Balansført verdi 31.12.2023	39 048 821	56 953 873	1 382 216	97 384 910

Avskrivningssatser (levetider)	3-15 år lineært	3-15 år lineært	Ingen avskrivning
--------------------------------	-----------------	-----------------	----------------------

Avhendelse av varige driftsmidler i 2023:

Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	32 000	0	32 000
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	-23 564	0	-23 564
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	8 436	0	8 436

Tilgang i 2023

Laboratoriestyr 6 mill. kroner. Inventar 6 mill. kroner

Avhendelse i 2023

Møbler 32 000 kroner

Nedskrivninger i 2023

Laboratoriestyr 5,2 mill kroner

Note 5 Andre driftskostnader

	31.12.2023	31.12.2022
Husleie	106 149 806	99 750 515
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	6 900 196	12 393 732
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler*	39 043 332	60 781 379
Leie maskiner, inventar og lignende	24 795 712	44 711 857
Programvaksine**	1 202 080 928	2 588 731 556
Mindre utstyrsanskaffelser	34 684 611	34 612 155
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv	6 961 953	7 298 918
Kjøp av konsulenttjenester***	61 222 665	113 172 445
Kjøp av andre fremmede tjenester	175 627 402	194 685 366
Reiser og diett	17 031 286	13 289 071
Tap og lignende	7 079	390 139
Bibliotek	27 586 032	36 110 044
Øvrige driftskostnader****	123 104 217	151 490 235
Sum andre driftskostnader	1 825 195 218	3 357 417 411

* Stor reduksjon i kostnader til drift av lokaler pga. reduserte stømpriser og sparetiltak.

** Kostnader til programvaksine er redusert i 2023. I 2022 var kostnadene ekstra høye pga. distribuert pandemivaksine for 2,7 mrd. kroner. Det ble destruert vaksinedoser for 1 mrd. kroner i 2023 pga. utløpt holdbarhetsdato.

*** Kjøp av konsulenttjenester og andre fremmede tjenester er redusert pga. kutt i bevilgningen.

**** Øvrige driftskostnader er redusert pga. reduserte fraktkostnader for utsending av vaksine. Pandemivaksinen er flyttet fra sykehusapotekene til FHI hovedlager og kan sendes samlet med øvrig vaksine. Dette medfører færre utsendelser totalt.

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

Gjenværende varighet

	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Sum
Varighet inntil 1 år	0	6 170 470	15 110	6 185 580
Varighet 1-5 år	8 129 187	104 995 591	216 858	113 341 635
Varighet over 5 år	5 754 132	33 552	8 088 114	13 875 798
Kostnadsført leiebetaling for perioden	13 883 319	111 199 613	8 320 082	133 403 014

Virksomheten har husleieavtaler med varighet på inntil 1 år, 1-5 år og over 5 år på rapporteringstidspunktet. Årlig husleiekostnad er kroner 106 149 806.

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2023	31.12.2022
Finansinntekter		
Renteinntekter	57	0
Valutagevinst (agio)	326 771	91 396
Sum finansinntekter	326 828	91 396
Finanskostnader		
Rentekostnad	12 230	35 379
Valutatap (disagio)	255 101	44 488
Sum finanskostnader	267 331	79 867

Note 7 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)

	31.12.2023	31.12.2022	Endring*
Avregnet med statskassen i balansen	518 635 850	913 072 545	-394 436 696

Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg hensyntas enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Nedenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik periodens resultat.

Endring i avregnet med statskassen

<i>Konsernkontoer i Norges Bank</i>	
- Konsernkonto utbetaling	-3 055 223 823
+ Konsernkonto innbetaling	843 261 925
<i>Netto trekk konsernkonto</i>	<i>-2 211 961 897</i>
<i>Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomheten drift (er gjennomstrømningsposter)</i>	
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer	20 161 763
<i>Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen</i>	
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)	2 655 078 306
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)	-137 446 112
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)	73 765 477
- Korrigering avsetning feriepenger (underkonto 1993)	-5 160 841
<i>Andre avstemmingsposter</i>	
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>	<i>394 436 696</i>
Sum endring i avregnet med statskassen *	394 436 696

*Sum endring i avregnet med statskassen skal stemme med periodens endring ovenfor.

Note 7B Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2023	31.12.2023	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	5 673 710		5 673 710
Varige driftsmidler	97 384 910		97 384 910
<i>Sum</i>	<i>103 058 619</i>	<i>0</i>	<i>103 058 619</i>
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	50 000	0	50 000
<i>Sum</i>	<i>50 000</i>	<i>0</i>	<i>50 000</i>
Omløpsmidler			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	571 633 999	0	571 633 999
Kundefordringer	47 471 675	0	47 471 675
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	47 244 940	0	47 244 940
Andre fordringer	261 725 697	75 189 299	186 536 398
Bankinnskudd, kontanter og lignende	16 963 379	16 963 379	0
Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>945 039 689</i>	<i>92 152 678</i>	<i>852 887 011</i>
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
<i>Sum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-58 478 409	0	-58 478 409
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-38 043 264	-40 740 218	2 696 954
Skyldige offentlige avgifter	-18 650 239	-314 499	-18 335 740
Avsatte feriepengar	-82 963 309	0	-82 963 309
Mottatt forskuddsbetaling	-221 169 074	-212 489 802	-8 679 272
Annen kortsiktig gjeld	-110 208 164	-28 633 118	-81 575 046
<i>Sum</i>	<i>-529 512 459</i>	<i>-282 177 636</i>	<i>-247 334 823</i>
Sum	518 635 850	-190 024 958	708 660 808

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Note 8 Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Note 8 Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten er ikke aktuell for FHI.

Note 9 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskudd til andre

	31.12.2023	31.12.2022
Utbetaling av tilskudd til kommuner, Program for teknologiutvikling i vannbransjen	6 161 763	7 335 313
Utbetaling av tilskudd til NTNU, Hunt forskningssenter	7 000 000	7 000 000
Utbetaling av tilskudd til UiT, Norges arktiske universitet	7 000 000	7 000 000
Sum tilskudd til andre	20 161 763	21 335 313

Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten er presentert etter de samme prinsipper som de er bokført. Tilskudd utbetales i samme periode som kravet er bokført, derfor vises ikke bokført gjeld i balansen.

Note 10 Investeringer i aksjer og andeler

	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi kapitalregnskap	Balanseført verdi virksomhetsregnskap
Aksjer								
OsloTech AS	1987	50	0,9 %	0,0 %	19 071 866	181 759 831	50 000	50 000
Balanseført verdi 31.12.2023							50 000	50 000

Årets resultat og balanseført egenkapital er hentet fra årsregnskapet (Morselskap) fra OsloTech AS for 2022, som er det siste avlagte årsregnskapet.

Note 11 Beholdning av varer og driftsmateriell

	31.12.2023	31.12.2022
Anskaffelseskost		
Innkjøpt driftsmateriell (ferdigvarer) - programvaksine som gis bort	438 927 959	1 256 294 193
Innkjøpte varer (ferdigvarer) - salgsvaksine beregnet på videresalg	117 369 419	162 414 437
Prisdifferanser beholdninger (ferdigvarer)	32 037 430	-152 003 468
Sum anskaffelseskost	588 334 808	1 266 705 161
Ukurans		
Nedskrivning av varer og driftsmateriell	16 700 810	285 455 268
Sum ukurans	16 700 810	285 455 268
Sum beholdning av varer og driftsmateriell	571 633 999	981 249 893

Innkjøpte varer (salgsvaksine) og driftsmateriell (programvaksine) er verdsatt til anskaffelseskost. Beholdninger av varer og driftsmateriell er vurdert etter FIFO-metoden (først inn, først ut). Det er avsatt 16,7 mill. kroner for forventet ukurans for vaksiner med utløpsdato i 2024.

Note 12 Kundefordringer

	31.12.2023	31.12.2022
Kundefordringer til pålydende	48 219 568	41 315 576
Avsatt til forventet tap (-)	-747 893	-773 903
Sum kundefordringer	47 471 675	40 541 673

Note 13 Opptjente, ikke fakturerte inntekter / Mottatt forskuddbetaling

Opptjente, ikke fakturerte inntekter (fordring)

	31.12.2023	31.12.2022
Opptjent, ikke fakturert salgssinntekt	3 448 000	1 670 000
Sum opptjent, ikke fakturert salgssinntekt	3 448 000	1 670 000
Opptjent, ikke mottatt prosjektinntekt EU-prosjekter	9 453 042	6 936 348
Opptjent, ikke mottatt prosjektinntekt NFR-prosjekter	22 050 381	19 532 383
Opptjent, ikke mottatt prosjektinntekt diverse prosjekter	12 293 517	13 077 129
Sum opptjent, ikke mottatt prosjektinntekt	43 796 940	39 545 860
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	47 244 940	41 215 860

Mottatt forskuddsbetaling (gjeld)

	31.12.2023	31.12.2022
Stim EU-midler/RES EU-midler	10 946 795	15 527 876
EU prosjekter	122 434 042	58 195 938
NFR prosjekter	57 544 452	64 207 516
Diverse prosjekter	30 243 786	26 312 874
Sum mottatt forskuddsbetaling	221 169 074	164 244 204

Note 14 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2023	31.12.2022
Forskuddsbetalt lønn	0	28 814
Reiseforskudd	457 712	308 594
Personallån	259 518	126 068
Forskuddsbetalte leie	17 174 509	16 869 532
Andre forskuddsbetalte kostnader	28 680 558	43 246 369
Andre fordringer	215 153 401	234 738 288
Sum andre kortsiktige fordringer	261 725 697	295 317 665

Note 15 Bankinnskudd, kontanter og lignende

	31.12.2023	31.12.2022
Øvrige bankkontoer (utenfor statens konsernkontoordning)	16 963 379	72 633
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	16 963 379	72 633

Stor saldo i utenlandsk valuta ved årskiftet i påvente av bankopplysninger for viderefremidling av innbetalte EU-midler til samarbeidspartnere.

Note 16 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2023	31.12.2022
Skyldig lønn	-310 650	-139 816
Annen gjeld til ansatte*	52 366 957	68 452 961
Påløpte kostnader	17 940 138	23 007 078
Avstemningsdifferanser ved rapportering til statsregnskapet	43 959	29 650
Annen kortsiktig gjeld**	40 167 760	17 025 944
Sum annen kortsiktig gjeld	110 208 164	108 375 817

* Reduksjon i annen gjeld til ansatte pga. avsatt sluttvederlag i 2022 er utbetalt i 2023.

** Annen kortsiktig gjeld har økt pga. innbetalte EU-midler ikke er viderefremidlet til samarbeidspartnere per 31.12.2023. Disse blir viderefremidlet i 2024.

Note 17 Leverandørgjeld

	31.12.2023	31.12.2022
Leverandørgjeld	58 478 409	132 491 240
Sum leverandørgjeld	58 478 409	132 491 240

Reduksjon i leverandørgjeld i 2023 sammenlignet 2022. I 2023 har det vært innsparinger pga. budsjettkutt. I 2022 var det høy leverandørgjeld pga. kjøp av vaksine og pensjonspremie som ble utbetalt i 2023.

Vedlegg 1

Spesielle oppdrag i tildelingsbrevet

Kunnskap

Folkehelseinstituttet mottok 25 oppdrag knyttet til kunnskap i tildelingsbrevet for 2023 (og har levert på 20 oppdrag mottatt i tidligere tildelingsbrev).

Tildelingsbrev 2023

Oppdrag: Oppdrag GK1: Oppfølging av strategi for persontilpasset medisin (TB2023)

Status: Utgått. Mht. utviklingsbehov knyttet til metodevurdering så er det ikke lenger relevant fordi omorganiseringen av den sentrale helseforvaltningen medfører at denne oppgaven overføres til DMP.

Oppdrag: Oppdrag GK2: Omfang av bruk av lystgass i Norge (TB2023)

Status: Fullført. Notat levert HOD innen fristen 1. april 2023.

Oppdrag: Oppdrag GK3: Kunnskapsstøttesystem for kommunal helse- og omsorgstjeneste (TB2023).

a) Videreføra arbeidet med å utvikle eit kunnskapsstøttesystem for den kommunale helse- og omsorgstenesta.

b) Gi ei kortfatta oppsummering av erfaringane med pilotar og kunnskapsstøttesystem for kommunane og foreslå ev. tiltak for å bidra til auka bruk av minimetodevurderingar eller andre verktøy for å generera kunnskap frå tenesta om både effekt og betydning for ressursbruk.

Status: Fullført.

Oppdrag: Oppdrag GK4: Ministerkonferansen om miljø og helse, oppfølging av COP-26 mv (TB2023). Bidra til forberedelser til den 7. ministerkonferansen om miljø og helse i regi av WHO Euro som ble holdt i Budapest 5-7 juli 2023, og ellers hjelpe til i saker innen klima, miljø og helsefeltet her under oppfølging av COP-26 Helseprogram

Status: Startet. I dialog med HOD. En protokoll for systematisk kunnskapsoppsummering om helsekonsekvenser av klimaendringene er laget. Vi skal sette i gang med selve gjennomgangen av søket i vinter/vår 2024.

Oppdrag: Oppdrag GK5: revisjon av regelverk om helseberedskap og smittevern (TB2023)

Status: Fullført. Oppdrag levert til frist 25.9.2023 (og delleveranser 31.3.2023 og 15.6.2023).

Oppdrag: Oppdrag GK6: Statlige etaters bruk av randomiserte forsøk og andre kvasiexperimentelle designer (TB2023)

Status: Fullført. Rapporten er publisert: <https://www.fhi.no/publ/2023/randomiserte-og-kvasiexperimentelle-studier-i-den-statlige-forvaltningen-en-kartlegging/>. Resultatene er også presentert i møter med Kjernegruppen for et bedre kunnskapssystem for håndtering av kriser (12.06.23) og med Departementenes Forskningsutvalg (DFU) (16.08.23).

Oppdrag: Oppdrag GK7: delta i koordineringsprosjekt for bedre bruk av kunstig intelligens (TB2023)

Status:	Fullført. Notat oversendt HOD 08.12.23.
Oppdrag:	Oppdrag GK8: Bidra i tverrsektorielt samarbeid om barn og unge på direktoratsnivå (TB2023).
Status:	Startet. Tiltaket innebærer å delta i tverrsektorielt samarbeid for å styrke arbeidet for utsatte barn og unge. FHI deltar på tre nivå i etatssamarbeidet og er aktive bidragsytere. Oppdraget har ikke sluttdato.
Oppdrag:	Oppdrag GK9: Utvikling av Ung.no (TB2023).
Status:	Startet. Flere etater har fått oppdraget i sine tildelingsbrev. Bufdir leder arbeidet. Oppdraget er uten sluttdato.
Oppdrag:	Oppdrag GK10: Nasjonalt program for rusførebyggjande arbeid blant barn og unge (TB2023). Delta i faggruppe for å utarbeide nasjonalt program for rusførebyggjande arbeid blant barn og unge.
Status:	Forsinket. I dialog med Hdir om deltakelse i faggruppa.
Oppdrag:	Oppdrag GK11: Advarselsmerking av alkoholholdig drikk (TB2023). Bidra med kunnskap i arbeidet med å innføre advarselsmerking av alkoholholdig drikk.
Status:	Ikke startet. Avventer vedtak om innføring av advarselsmerking på alkoholholdig drikk.
Oppdrag:	Oppdrag GK12: utvikling i forbruk av koffeinholdig mat og drikke hos barn og unge (TB2023)
Status:	Fullført. Fristen ble utsatt til 20.09.23. Leveransen ble oversendt innen fristen, saksnr i P360: 23/01193-6.
Oppdrag:	Oppdrag GK13 m/budsjettfullmakt: Innføring av skolemåltid (TB2023, og tillegg nr.10). I samarbeid med Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet vidareføre arbeid med å samle kunnskap og erfaringar som grunnlag for vidare arbeid med å vurdere korleis ei gradvis innføring av skulemåltid kan innrettast på ein best mogeleg måte.
Status:	Fullført. FHI har samarbeidet om tematikken med Hdir, Udir og Nasjonalt senter for mat helse og fysisk aktivitet gjennom hele året. FHI har utviklet egne evalueringsverktøy og har forsket på frokostinntak, deltakelse og sosial ulikhet. Sender inn tre artikler på disse temaene våren 2024.
Oppdrag:	Oppdrag GK14: utarbeide tekstforslag ifm. førebyggings- og behandlingsreforma for rusfelt (TB2023)
Status:	Fullført. FHI har vært i møte med HOD om innretning og forventninger. FHI har fått utgreiing fra HOD om avgrensning og disposisjon. Nedsatt arbeidsgruppe i FHI har fullført og levert innen fristen.
Oppdrag:	Oppdrag GK15: presentere en samlet plan for kunnskapsoppsummeringer i 2023 (TB2023)
Status:	Fullført.
Oppdrag:	Oppdrag GK16: ekstern evaluering av VKM (TB2023). Bistå HOD med å planleggje og leggje til rette for ei ekstern evaluering av VKM, gjennom sekretariatet for VKM.
Status:	Startet. Forsinket, planlagt avsluttet april 2024.

Oppdrag: Oppdrag GK17: tobakksstatistikken (TB2023). FHI skal sikre at talet på respondentar og datainnsamlingar for kjernespora om tobakksbruk osv. i befolkninga blir halde oppe, særleg for undergrupper som unge og ulike sosiale grupper.

Status: Fullført. Notat levert til HOD innen frist.

Supplerende tildelingsbrev 2023

Oppdrag: Oppdrag GK18: Mot markedsføring av usunn mat og drikke (tillegg til TB2023, nr.7). Folkehelseinstituttet skal bistå i arbeid med å utrede tiltak for å beskytte barn mot markedsføring av usunn mat og drikke.

Status: Fullført. Ble gjennomført ihht planer lagt i arbeidsgruppen som ble ledet av HOD.

Oppdrag: Oppdrag GK19 m/tildeling: Kunnskapsgrunnlag om folkehelse og levekår i samiske områder (Tillegg til TB2023, nr.11). Departementet ber om at FHI sammenstiller informasjon om status for helsetilstand og påvirkningsfaktorer, basert på eksisterende datamateriale, og innen 1. desember 2023 publiserer dette som et kapittel i Folkehelse rapporten.

Status: Fullført.

Oppdrag: Oppdrag GK21: System for infeksjonsovervåking (Tillegg til TB2023, n.12)

Status: Fullført. Oppdraget er levert.

Oppdrag: Oppdrag GK22: Pneumokokkvaksine i voksenvaksinasjonsprogrammet (Tillegg til TB2023, nr.13)

Status: Fullført. Oppdrag levert.

Oppdrag: Oppdrag GK23 Forebyggings- og behandlingsreformen (Suppl. TB2023, nr.14)

Status: Fullført. Notat levert.

Oppdrag: Oppdrag GK24 HPV-vaksinasjonstiltak (Suppl. TB2023, nr.14)

Status: Fullført. Oppdrag levert.

Oppdrag: Oppdrag GK25: Kikhostevaksine (Suppl. TB2023, nr.14). Med forbehold om Stortingets vedtak ber departementet Folkehelseinstituttet om å legge til rette for et tilbud om kikhostevaksine til gravide kvinner som en del av barnevaksinasjonsprogrammet fra 2024.

Status: Startet. Oppdraget er pågående.

Oppdrag: Oppdrag GK26 - Underveisevaluering av Program for teknologiutvikling i vannbransjen (TB2023, brev 2. jan. 2024)

Status: Startet. Oppdraget er pågående.

Oppdrag fra tildelingsbrev 2019/2020/2021/2022 – videreført i 2023

- Oppdrag:** Gjennomføre pasienterfaringsundersøkelse innen psykisk helsevern for barn og unge ved alle landets poliklinikker i 2022, basert på forberedelser i instituttet. Oppdrag gitt i tildelingsbrev 2022.
- Status:** Fullført. FHI evaluerer og forsker på de dataene som er samlet inn så langt, og det ser ut som om det er et godt grunnlag for nasjonale brukererfaringsundersøkelser i BUP framover. HOD har overført ansvaret for nasjonale brukererfaringsundersøkelser til Hdir, så dette må følges opp av Hdir.
-
- Oppdrag:** Bidra med kunnskaps- og kompetansestøtte til HOD og Helsedirektoratet i oppfølgingen av Nasjonal overdosestrategi (2019-2022), blant annet knyttet til vanedannende legemidler. Oppdrag gitt i tildelingsbrev 2022.
- Status:** Fullført. Frist endret til 31.12.2023. FHI har levert 4 notat til Helsedirektoratet, og ferdigstilt en artikkel.
-
- Oppdrag:** Bidra med kunnskaps- og kompetansestøtte til HOD og Helsedirektoratet i oppfølgingen av Nasjonal alkoholstrategi (2020-2025), blant annet i forbindelse med vurderingen av advarselsmerking. FHI skal innen 1. juni 2022 skissere forslag til evalueringsopplegg for enkelttiltak som egner seg for evaluering. HOD vil i tildelingsbrevet for 2023 komme tilbake til oppdrag om midtveiseevaluering av alkoholstrategien. Oppdrag gitt i tildelingsbrev 2022.
- Status:** Fullført.
-
- Oppdrag:** Standardiserte tobakkspakninger – innlemme effekter av nye helseadvarsler. Fristen er satt på bakgrunn av en forventning om at de nye helseadvarslene kommer på pakkene innen siste halvår 2022 eller første halvår 2023. Oppdrag gitt i tildelingsbrev 2022.
- Status:** Startet. Prosjektet er pågående, og fristen er 1. juni 2024. Fristen må kanskje forskyves pga ytterligere forsinkelser i innføring av tobakksprodukt direktivet.
-
- Oppdrag:** Mål med mening – Norges handlingsplan for å nå FNs bærekraftsmål. Bidra i arbeidet med utvikling av indikatorer knyttet til mål og delmål som HOD har ansvar for i oppfølgingen av Meld. St. 40 (2020-2021) Mål med mening – «Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030». Prosjektet ledes av SSB som har fått i oppdrag fra KDD å bistå departementene i utviklingsarbeidet i 2022. Oppdrag gitt i tildelingsbrev 2022.
- Status:** Fullført.
-
- Oppdrag:** Bistå HOD i implementeringen av forpliktelser som følger av Ostravaerklæringen om miljø og helse (2017) i regi av WHO Euro i Wienerklæringen om transport, miljø og helse (2021) i regi av WHO/UNECE. Tematisk er implementeringen nært knyttet til klima og helse, inkludert arbeidet for å nå bærekraftsmålene. Oppdrag gitt i tildelingsbrev 2022.
- Status:** Utgått.
-
- Oppdrag:** Delta i EUs helseprogram EU4Health. Oppdrag gitt i tildelingsbrev 2022.
- Status:** Fullført. Fire prosjekter (av totalt 5 sendte søknader) er igangsatt eller innvilget i 2022: PERCH (Joint action), UNITED4Surveillance (Joint action), NOR-WGS-NIPH (Direct grants to Member States) og EU-HIP (Direct grants to Member States). I tillegg er tre søknader under arbeid nå: JA-PREVENT NCD (Joint action), EU-JAMRAI 2 (Joint action) og EU4H – secondary use (Direct grants to Member States).

Oppdrag:	Følge opp evalueringen av Nye metoder. FHI skal i samarbeid med de regionale helseforetakene, Statens legemiddelverk og Helsedirektoratet følge opp evalueringen av Nye metoder innen sitt ansvarsområde, med tiltak for raskere saksbehandling og større bruker- og klinikerinvolvering, herunder for håndtering av ulike typer medisinsk utstyr i systemet, samt bidra til utarbeidelsen av en samlet prosessveileder for saksbehandling i systemet. FHIs oppfølging skal inngå i felles statusrapport for arbeidet som de regionale helseforetakene leverer 1. juni 2022. Oppdrag gitt i tildelingsbrev 2022.
Status:	Fullført. Oppdraget koordineres av de regionale helseforetakene. Statusrapport oversendt HOD 1. oktober.

Oppdrag:	Sørge for at ny tilskuddsordning mot ensomhet evalueres i samarbeid med Helsedirektoratet. Tildelingsbrev 2020.
Status:	Startet. FHI startet i 2023 arbeidet med å samle inn dokumentasjon på tiltak som har fått støtte under strategien. Ny frist er 31.12.2026.

Oppdrag:	Gjennomføre EUs nye tobakksdirektiv.
Status:	Startet. TPD er forsinket, men forventes implementert i Norge i løpet av 2024. Som del av forberedelse til TPD gjennomgår FHI eksisterende kunnskapsgrunnlag for helseeffekter av e-sigaretter (eget oppdrag i tillegg nr 5 til tildelingsbrevet), og deltar i JATC2.

Oppdrag:	Delta i det nyopprettede internasjonale samarbeidet rundt metodevarsling.
Status:	Fullført. Samarbeidet er etablert og det arbeides nå med anbud på databaseutvikling for medikamenter. Leverandør er valgt. FHI innsats og ressurser brukes nå på å utrede hvordan medisinsk utstyr kan inkluderes i samarbeidet. I RNB ble det besluttet at denne oppgaven overføres til det nye direktoratet for medisinske produkter.

Oppdrag:	Ventilasjonsløsninger i sigaretter, oppdrag gitt i tildelingsbrev 2019.
Status:	Forsinket. Vi er i tett dialog med HOD om denne saken. Den er satt på vent, svarfrist utsatt inntil videre.

Oppdrag:	Evaluere nytt treårig prosjekt for røykeslutt rettet mot storrøykere.
Status:	Fullført.

Oppdrag:	Vinmonopolets åpningstider. FHI skal evaluere virkningene av eventuelle endringer i rammene for AS Vinmonopolets åpningstider på alkoholkonsumet i befolkningen.
Status:	Arbeidet er påbegynt. Avslutningen av prosjektet er betinget av om det faktisk blir vedtatt en endring av rammene, når ramme-endringen evt. trer i kraft og hvor lenge Vinmonopolet kan/vil forskyve implementering av åpningstidsendring i kontrolldistriktene. Disse forholdene er ikke avklart.

Oppdrag:	Bistå i arbeidet med oppfølging av Handlingsplan for allmennlegetjenesten.
Status:	Påbegynt. FHI fortsetter å støtte Hdir i dette arbeidet.

Oppdrag:	Delta i ny Joint Action on Tobacco Control i perioden 2021–2023. (TB2021)
Status:	Startet. Vi deltar i WP5 og 7 i diskusjoner og innspill i hvordan vi skal harmonisere risikovurderingen. Ny sluttdato er september 2024. Flere møre i JATC2 er utført og flere innspill til risikovurderingen er gitt. Det er utført en systematisk kunnskapsoppsummering

på e-sigarett egenskaper (device properties). Til dette ble det også utarbeidet en protokoll.

Oppdrag: Følge opp handlingsplan for å forebygge selvmord, herunder utvikle og gjennomføre pilot for kartlegging av selvmord.

Status: Startet, videre arbeid pågår til 2025. FHI har på oppdrag fra Hdir oppsummert kunnskap om hvilke faktorer som fremmer eller hemmer menns helsetjenestebruk i forkant av selvmord. FHI samarbeider med OUS og Senter for aldring og helse om et prosjekt på selvmord blant eldre. FHI jobber med å ferdigstille oversikten over eksisterende, publisert forskning på selvmord i Norge. (TB2021)

Oppdrag: Følge opp Strategi for å øke helsekompetansen i befolkningen (HOD 2019) og kartleggingsrapporten Befolkningens helsekompetanse, del 1 (Hdir 2021) ved å utvikle og evaluere læringsressurser for å styrke helsekompetansen i befolkningen.

Status: Startet. Resultatene fra utprøving av læringsmateriell (tre store randomiserte forsøk i Rwanda, Uganda og Kenya) ble publisert i 2023 og viste at elevene fikk klart forbedret kritisk helsekompetanse. I 2024 prøves læringsmateriell ut i norske barnehager og norsk grunnskole (pilotstudier), samt at det samarbeides med Nasjonalt ressurscenter for skolehelsetjenesten om å utvikle tilsvarende ressurser for helsesykepleiere, for bruk i ungdoms- og videregående skoler.

Oppdrag: Joint Action om antibiotikaresistens. FHI bes være norsk koordineringspunkt for Joint Action AMR 2022, og HOD ber om å holdes orientert når beslutninger tas og om prosess. Evaluere helsesektorens smittereduserende tiltak rettet mot innvandrere. Oppdrag fra supplerende tildelingsbrev 2022.

Status: Fullført. Prosjektet er startet som planlagt, og arbeid innen alle arbeidspakker er i henhold til planen.

Oppdrag: Levere analyser relatert til globale spørsmål og utviklingstrekk, og bistå med faglige underlag til arbeidet med HODs klimainitiativ under COP26. Oppdrag fra supplerende tildelingsbrev 2022.

Status: Fullført. Det ble levert en rapport til HOD i vår om "Klimaendringer: Sårbarhet og tilpasningsbehov i helse- og omsorgssektoren i Norge" der det poengteres at man må utvikle et veikart mot et klimatilpasset og klimanøytralt helsevesen i Norge.

Beredskap

Folkehelseinstituttet mottok fem oppdrag knyttet til beredskap i tildelingsbrevet for 2023 (og har fulgt opp ett oppdrag mottatt i 2021):

Tildelingsbrev 2023

- Oppdrag:** Oppdrag GBT1: Videreføre deltakelse i Europakommisjonens fora og arbeidsgrupper for forvaltning og videreutvikling av koronasertifikatet.
- Status:** Fullført. Koronasertifikatet er avviklet ihht plan ved forordningens utløp. Vi har deltatt i møter vedr eventuell videreføring i regi av WHO, men er avventende, jamfør HODs tilbakemelding til oss.

Supplerende tildelingsbrev 2023

- Oppdrag:** Oppdrag GBT2: strategi- og beredskapsplan for covid-19 (Tillegg til TB2023)
- Status:** Fullført. Oppdrag levert 31.03.2023
-
- Oppdrag:** Oppdrag GBT3: bistå i utvikling av NOR EMT (Tillegg til TB2023, nr.7). Norwegian Medical Team (NOR EMT) etableres som en permanent ordning fra og med 2023. Folkehelseinstituttet skal bistå Helsedirektoratet i utvikling av NOR EMT i henhold til rammene for NOR EMT.
- Status:** Arbeidet pågår, men er forsinket. FHI vil fortsette å bidra, sammen med de andre etatene, gjennom 2024. Det er satt ned flere arbeidsgrupper der FHI er med, i tillegg til prosjektgruppe og styringsgruppe der FHI deltar i begge.
-
- Oppdrag:** Oppdrag GBT4: Biosikring (Tillegg til TB2023, nr.9). Biosikring skal tilrettelegge for god kontroll over farlige smittestoffer, og dermed hindre at disse forårsaker alvorlig sykdom hos mennesker, dyr og planter.
- Status:** Startet. Oppdrag er pågående. Frist forskjøvet til 30.4.2024, ref. suppl. tildelingsbrev nr.15.
-
- Oppdrag:** Oppdrag GBT6 Biosikring (Suppl. TB2023, nr.15). Departementet ber FHI om å gjennomføre en kartlegging av virksomheter som håndterer farlige biologiske smittestoffer (smitterisikogruppe 3 og 4), og av virksomhetenes sikkerhetstiltak og rutiner for å gjøre risikovurderinger.
- Status:** Startet. Oppdrag er pågående.

Oppdrag fra tildelingsbrev 2021 – videreført i 2023

- Oppdrag:** FHI skal, som rådgiver i Kriseutvalget for atomberedskap, delta i planleggingen og gjennomføringen av en nasjonal atomberedskapsøvelse i 2022 (sivil nasjonal øvelse (SNØ)). (TB2021)
- Status:** Utgått. Atomberedskapsøvelse ikke utført. Det er utført øvelse "Arctic REIHN 2022".

Effektive tjenester og infrastruktur

Folkehelseinstituttet mottok åtte oppdrag knyttet til infrastruktur i tildelingsbrevet for 2023 (og har levert på fem oppdrag mottatt i 2020, 2021 og 2022):

Tildelingsbrev 2023

Oppdrag: Oppdrag ET11 m/budsjettfullmakt: undersøkelse om pasienters erfaring med fastleger (TB2023)

Status: Startet. Datainnsamlingen fra pasienter er ferdig. Validering av skjema og datainnsamlingsmåter, konstruksjon og testing av pasientbaserte indikatorer for fylker/kommuner, samt analyser og forskning gjennomføres i 2024.

Oppdrag: Oppdrag ET12: arbeid knyttet til Helsedataservice (TB2023)

Status: Fullført. Vedtaksmyndigheten for §11-registrene i FHI ble overført til Direktoratet for e-helse 15. mars 2023. Det er nedlagt et omfattende arbeid med å etablere gode prosesser både for selve overføringen og for samhandlingen i etterkant og alle registrene bidrar fortløpende med kompetanseoverføring i rådføringsmøter og i andre fora. Det er også etablert et samarbeid med HDS om nedbygging av restansene i LMR. Saksbehandlingsløsningen PEGA vil bli innført i registrene når restansenedbyggingen er sluttført.

Oppdrag: Oppdrag ET13: datainnsamling og monitorering knyttet til alkoholbruk (TB2023)

Status: Fullført.

Supplerende tildelingsbrev 2023

Oppdrag: Oppdrag ET14: Vurdering og anbefaling til bruk av koronasertifikatet (Tillegg til TB2023, nr.8)

Status: Fullført. Dokumentreferanse i 360: 22/01773-25

Oppdrag: Oppdrag ET15: Oppgjørsordninger og øvre pris for vaksiner (Tillegg til TB2023, nr.9)

Status: Fullført. Oppdrag er levert.

Oppdrag: Oppdrag ET16: rekvireringsrett (Tillegg til TB2023, nr.9)

Status: Fullført. Oppdrag levert 16.06.2023.

Oppdrag: Oppdrag ET17: ordning for automatisk påminnelse om vaksinasjon (Tillegg til TB2023, nr.9)

Status: Fullført. Oppdraget er levert.

Oppdrag: Oppdrag ET18: Lagring av koronavaksinedoser (Suppl. TB2023, nr.16)

Status: Startet. Oppdrag er pågående.

Oppdrag fra tildelingsbrev 2020/2021/2022 – videreført i 2023

- Oppdrag:** Realisering av gevinster – Helsedataprogrammet. Gjennomføre identifiserte tiltak for realisering av gevinster av tjenester som er utviklet i regi av Helsedataprogrammet i tråd med eksisterende gevinstrealiseringsplan. (TB2022)
- Status:** Fullført. Gjennom HDS-samarbeidet bidrar vi aktivt til gevinstrealisering - særlig som pådrivere for overføring av vedtaksmyndigheten til HDS (se eget tiltak). Vi arbeider aktivt med restansenedbygging, opplæring og kompetanseoverføring, utvikling av nye rutiner og arbeidsprosesser og klargjøring av roller og ansvar. I tillegg har vi bidratt med høringsinnspill og i diskusjoner og vurderinger knyttet til planene om gjenbruk av eksisterende løsninger for tilgjengeliggjøring av data, herunder vurderinger i forhold til sentralisert nøkkelforvaltning.
-
- Oppdrag:** Bidra i revisjon av strategi for persontilpasset medisin. (TB2022)
- Status:** Fullført. Det er utarbeidet en rapport til Nye metoder angående «behovet for videreutvikling av metodevurderinger» publisert. Metodevurderinger knyttet til persontilpasset medisin vil fra 2024 bli overført til det nye direktoratet for medisinske produkter.
-
- Oppdrag:** Bistå med kompetanse og kapasitet i arbeidet med evt. etablering og overføring av vedtaksmyndighet til Helsedataservice. (TB2022)
- Status:** Fullført. Overføring av vedtaksmyndigheten til HDS krever forskriftsendring, juridiske avklaringer knyttet til dataansvaret og god registerspesifikk opplæring. Vi har bidratt i alle relevante prosesser og særlig fokusert på nedbygging av restanser og overføring av registerspesifikk kompetanse til HDS. Siden mars 2022 har saksbehandlere i HDS fått registerspesifikk opplæring ved å utføre saksbehandlingsoppgaver knyttet til individdata innenfor vår virksomhetsgrense. Vi jobber aktivt med planlegging av overføringen i form av registerspesifikke samarbeidsavtaler, rolleavklaringer og tilretteleggingsdokumenter.
-
- Oppdrag:** Lokal metadataforvaltning for egne helseregistre og helseundersøkelser. Oppdrag fra tildelingsbrev 2020.
- Status:** Utgått. Metadataløsning for helseregistre er etablert. Løsning for metadata for helseundersøkelser er påbegynt, men for tiden satt på vent pga. behov relatert til KVP og andre kritiske oppgaver for avdeling for Helseundersøkelser.
-
- Oppdrag:** Modernisere SYSVAK for å støtte covid-19-vaksinasjon, herunder støtte til nye vaksinatører, raskere innmelding, bedre søkemulighet og integrasjon med journal- og fagsystemer som benyttes i helse- og omsorgstjenesten. Oppdrag fra tildelingsbrev 2021.
- Status:** Pågår. Moderniseringsprosjektet er forsinket, og enkelte aktiviteter vil strekke seg utover i 2024. Forskriftsendring implementert krav om elektronisk registrering av covid-19 - og covid-19 relaterte vaksiner. SYSVAK-nett: webløsning på norsk helsenett. Søk på vaksinasjonsstatus på individnivå via Kjernejournal. FIKS vaksine: API på KS for kommuner. Løsning for Koronasertifikat ble etablert og vedlikeholdt, men er avvirket i 2023. Etablert flere løsninger for visning av koronavaksinasjonsstatistikk. Dialog med EPJ-leverandører pågår - etablering av integrasjon. Det pågår nå videre arbeid med SYSVAK modernisering knyttet til både fagapplikasjon, som er viktig for GDPR-hensyn, innsyn/logg over bruk, løsninger for datauttrekk og bedret funksjonalitet. Moderniseringsprosjektet er ytterligere forsinket, og enkelte aktiviteter vil strekke seg et stykke utover i 2024.

Øremerkede tildelinger og føringer

Folkehelseinstituttet (kap 745)

Post	Betegnelse	Tildeling	
01	Drift av koronavaksinasjonsprogrammet	69 mill. kroner	Midlene er brukt til formålet.
01	Opprette nasjonalt tverrfaglig kompetansemiljø for helsestasjon- og skolehelsetjenesten i Levanger	15 mill. kroner (i tillegg 15 mill. kroner overført fra 2022)	Kompetansemiljø er under etablering, forventes å være i gang i 2024. Er i gang med rekruttering og å få opp prioriterte områder kompetansemiljøet skal jobbe med fremover. Vi kartlegger behov i tjenesten gjennom en spørreundersøkelse, og planlegger fagseminar for ansatte i tjenestene. Parallelt søker vi midler til å ansette flere stipendiater for å bygge et sterkt forskningsmiljø, og det jobbes med å få data fra tjenestene inn i KPR. Ubrukte midler er søkt om overføring til 2024.
01	Styrket metodevurderingskapasitet, veiledning og internasjonalt samarbeid	10 mill. kroner	Midlene er brukt til formålet.
21	Utvidelse av Legemiddelregisteret til å omfatte legemiddelbruk i institusjon.	10 mill. kroner	Midlene er brukt til formålet.
01	Koronasertifikat	9 mill. kroner	Midlene er brukt til formålet. Koronasertifikatet er avviklet.
01	Forvaltning av helseregistre	6,5 mill. kroner	Midlene er brukt til formålet.
01	EUs tobakksdirektiv	1,2 mill. kroner	Midlene er brukt til å utføre arbeidsoppgaver i løpende dialog med HOD om forberedelser til implementering av EUs tobakksdirektiv i Norge. Det ble også arbeidet med forberedelser til bl.a. en snusrapport som ble levert til Hdir.

Budsjett- og belastningsfullmakter

Kommunal- og distriktsdep. (kap. 500)

Post	Betegnelse	Tildeling	
21	Folkehelse og levekår i samiske områder	0,6 mill. kroner	Fullført. Se oppdrag GK19.

Digitaliseringsdirektoratet (kap. 540)

Post	Betegnelse	Tildeling	
25	Medfinansiering digitaliseringsprosjekter - APIVIS	2,302 mill. kroner	Fullført desember 2023.
25	Integrert data og analyse (IDA)	6,538 mill. kroner	Startet. Arbeidet er forsinket, inkludert samarbeid med RHF og den andelen de skal ha av disse midlene Det har vært vanskelig å få tak i de utviklingsressursene som det har vært behov for i 2023 og det har heller ikke vært mulig å komme i gang med oppskalering av prosjektet. Vi søker om å få overført restmidler til 2024.

E-helse, helseregistre m.m. (kap. 701)

Post	Betegnelse	Tildeling	
21	Utvikling og modernisering av helseregistre, og ta i bruk felles søknadsskjema, saksbehandlingsløsning og andre fellesløsninger for helseregistrene.	0,1 mill. kroner overført fra 2022	Fullført.

Beredskap og sikkerhet (kap. 702)

Post	Betegnelse	Tildeling	Status
21	Beredskapstiltak. Forebygging, beredskapsplaner, overvåkning, deteksjon, varsling, måling, analyse, kommunikasjon, innsatsteam, vaksineberedskap, samt øvelser og kompetansetiltak. Restmidler overført fra 2021 og 2022.	7,6 mill. kroner	Fullført. Midlene er benyttet i henhold til plan.

Folkehelse (kap.714)

* Ekstraordinær prisjustering lagt etter fordelingsnøkkel på de ulike tildelingene.

Post	Betegnelse	Tildeling	Status
21	Verdsettelsesprosjektet (verdsetting av helse- og miljøeffekter av luftforurensing), midler over kap.714.21/765.21 (2023)	1,579 mill. kroner	Det blir skrevet en prosjektbeskrivelse for arbeidet fremover og det er ansatt en Postdoktor og Ph.d. til arbeidet med oppstart mars 2024.
21	Program for folkehelsearbeid i kommunene – kunnskapsstøtte og evaluering (2023)	1,387 mill. kroner	Det er den årelege oppfølginga av programmet. Kostnadane til forkonferansen om forskningssamarbeid med kommunane bli rimelegare enn forventta. Midla vert søkt overført til 2024 for å arrangere ein ekstra nasjonal konferanse for deltakarane i programmet.

21	Oppfølging av Handlingsplanen for bedre kosthold (2017– 2021)	0,624 mill. kroner i overførte midler fra 2022	Fullført. Rapport om grensehandel og internetthandel fra utlandet av sjokolade- og sukkervarer, alkoholfrie drikkevarer basert på spørreundersøkelser i oktober og november 2022, ble oversendt HOD og publisert på FHIs nettsider januar 2023.
21	Kartlegge omfang og helsefaglige konsekvenser forbundet med søskenbarnektenskap i Norge.	0,156 mill. kroner i overførte midler fra 2022	Prosjektet er en videreføring av prosjekter finansiert av HOD (TB) og BFD (budsjettfullmakt) som er avsluttet i 2021. Overskudd fra avsluttede prosjekter legges her. Leveranser er forsinket pga omdisponering av forskere til covid-19-arbeid og prosjektleders bortgang h-2022. Det er laget en plan for ferdigstilling av analyser og artikkel i 2023. Departementet er orientert om forsinkelser og har mottatt foreløpige analyser i 2021 og 2022. I 2023 er det levert to notater til BFD med kopi til HOD. Arbeidet med rapport ble forsinket i 2023 på grunn av endring av prosjektleder. Det er meldt til HOD og BFD at rapport blir levert innen utgangen av juni 2024.
21	Helseundersøkelser (fylkehelseundersøkelser, nasjonale folkehelseundersøkelser, barnevekststudie mm.)	3,057 mill. kroner og 0,281 mill. kroner overført fra 2022	Arbeid med innsamling til barnevekststudien ble påbegynt i 2023, men selve innsamlingen er utsatt til 2024. Innsamlinger til FHUS er i 2023 gjennomført av Kantar og vil gjennomføres av ekstern aktør også i 2024.
21	Tiltak etter gjennomføringsplanen for Helse- og omsorgsdepartementets sektoransvar, fastsatt 13. september 2017, i henhold til Nasjonale mål for vann og helse.	1,019 mill. kroner	Fullført som planlagt.
21	Etablering av JA-PreventNCD	0,509 mill. kroner	Fullført. Gjennomført ihht plan.
21	Evalueringsområdene/tiltaksforskning, inkludert planlegge evaluering av en eventuell innføring av skolemåltid	2,038 mill. kroner og 0,176 mill. kroner overført fra 2022	Fullført. FHI har utviklet spørreskjemaer for kartlegging av skolemåltidsordninger i ungdomskolen og den videregående skolen og publisert resultatene fra en landsdekkende kartlegging 2023. Rapport om definering og planlegging for kartlegging av matomgivelser er oversendt departementet og publisert.
21	Kunnskap om skolemåltid	1,274 mill. kroner	Fullført. Se også oppdrag GK13. FHI har samarbeidet om tematikken med Hdir, Udir og Nasjonalt senter for mat helse og fysisk aktivitet gjennom hele året. FHI har utviklet egne evalueringsverktøy og har forsket på frokostinntak, deltakelse og sosial ulikhet. Sender inn tre artikler på disse temaene våren 2024.
21	Økt kunnskap om barn og unges psykiske helse	5,095 mill. kroner og 3,080 mill.	Fullført. Det er rapportert om aktiviteten i eget notat til HOD desember 2023.

		kroner overført fra 2022.	
21	Overvåking av kosthold (jod)	0,085 mill. kroner overført fra 2022.	Notat med forslag til system for nasjonal jodovervåking oversendt mars 2023. Overvåkningsprosjekt for 2-åringers jodstatus gjennomføres etter plan. Artikler om jod- og saltstatus i befolkningen publisert i 2023. Urin skal analyseres for å kartlegge jodstatus blant skolebarn. Kartlegging av digital markedsføring rettet mot barn og unge ble forsinket og er planlagt gjennomført i 2024, noe som vil kreve betydelig midler. Tiltak gjennomføres etter planen. Det er søkt om overføring av ubrukte midler til 2024.
21	Folkehelse og levekår i samiske områder	0,1 mill. kroner	Fullført. Se oppdrag GK19.
21	Arbeidet med PARC	0,509 mill. kroner	Fullført. FHI er involvert i flere prosjekter innenfor PARC og tildelingen blir brukt til å dekke 55% egenandel i dette partnerskap. FHI er involvert i flere prosjekter i PARC
60	Program for teknologiutvikling i vannbransjen	5 mill. kroner og 1,5 mill. kroner overført fra 2022.	Fullført, i henhold til plan. FHI får tildelt midlene og deler dem ut etter søknadsrunder, det er søkt om overføring av 0,338 mill. kroner til 2024
79	Forvaltning av tilskudd til NTNU – Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet til drift av Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag iht. regelverk.	7,2 mill. kroner	Fullført. Tilskudd utbetalt iht. regelverk.
79	Norges Arktiske universitet - til drift av Tromsøundersøkelsen	7,2 mill. kroner	Fullført. Tilskudd utbetalt iht. regelverk.

Primærhelsetjenesten (kap. 762)

Post	Betegnelse	Tildeling	Status
21	Brukerundersøkelse om føde- og barselomsorg i den kommunale helsetjenesten	2 mill. kroner	Endelig innretning på undersøkelsen ble ikke avklart i 2023 og arbeidet ble ikke startet. FHI har i stedet foreslått at disse midlene overføres til Hdir i tråd med endring av roller og oppgaver
21	Brukererfaringsundersøkelser med fastleger	5 mill. kroner	Datainnsamlingen fra pasienter er ferdig. Validering av skjema og datainnsamlingsmåter, konstruksjon og testing av pasientbaserte indikatorer for fylker/kommuner, samt analyser og forskning gjennomføres i 2024. Det er søkt om overføring av 2,499 mill. kroner til 2024.

Psykisk helse- og rusarbeid (kap. 765)

Post	Betegnelse	Tildeling	Status
21	Indikatorer og folkehelseprofiler på området vold og overgrep	1 mill. kroner	Startet. årlig budsjettfullmakt. Vi er i prosess med å planlegge arbeidet for 2024.
21	Pilot for kartlegging av selvmord	1,2 mill. kroner overført fra 2022	Startet. Det er utarbeidet en prosjektskisse. REK har godkjent prosjektet, men vi avventer en uttalelse fra PVO som mener prosjektet ikke kan gjennomføres som beskrevet i prosjektprotokoll. Det søkt om overføring av 0,561 mill. kroner fra 2023 til 2024.

Statens vegvesen (kap. 1320)

Post	Betegnelse	Tildeling	Status
01	Fyrtårnprosjektet – registrering av skader, analyse og bruk	1,2 mill. kroner	Fullført. Fyrtårnprosjektet er et samarbeid mellom Samferdselsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Statens Vegvesen, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet m.fl. Formålet med Fyrtårnprosjektet er å bedre kvaliteten på registrering av skadedata etter trafikkulykker, og få en tilnærmet komplett oversikt over alle hardt skadde og over et representativt utvalg av lettere skader. Denne oversikten skal brukes som kunnskapsgrunnlag i arbeidet med å forebygge personskader i trafikken. FHIs rolle er å produsere løpende deskriptiv statistikk over trafikkulykkesskader som behandles i helsetjenesten, særlig de alvorlige og svært alvorlige skadene. Arbeidet fortsetter inn i 2024.

Klima- og miljødepartementet (kap. 1400)

Post	Betegnelse	Tildeling	Status
21	Arbeidet med PARC	0,5 mill. kroner	Midler tildeles årlig 2022-2028, og benyttes til prøvetaking av nye miljøgifter og annet faglig arbeid knyttet til helseeffekter av forurensninger.
21	Indikatorer for støy og nasjonale støymål	0,6 mill. kroner	Arbeidet har bestått i å utforme en nasjonal spørreundersøkelse på Transportstøy, helse og livskvalitet. Spørreundersøkelsen er sendt ut og analyse av data vil skje 1. oktober. Frist utsatt til februar 2024. Rapport er klar for å sendes inn til KLD.
21	Faglig bistand til human toksikologi	4,8 mill. kroner	Startet. Fagmiljøet er redusert som følge av nedbemanning og økt arbeid med eksternfinansierte prosjekter. Faglig robusthet og evne til å påta oss nye oppdrag er svært begrenset.
21	Verdsettelsesprosjektet	0,5 mill. kroner	Det blir skrevet en prosjektbeskrivelse for arbeidet fremover og ansettelse av en Postdoktor og en Ph.d. til arbeidet er gjort. Det er søkt om overføring av restmidler 0,544 mill. kroner

